

DRAUGAS

PERIODICALS
August 09, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 09, 2005

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-08-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 153
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Vasarotojams gresia įvairios sveikatos problemos, jeigu nebus laikomasi atsargumo taisyklių (tęsinys).
2 psl.

Lemtingas „Enola Gay“ skrydis. Ir Čikaga turi savąjį Uspaskichą. Demokratijos vertybių paralelės.
3 psl.

Susibūrimai Vilniaus Šlapelių muziejuje. Auksučiai jau žinomi pasaulyje. Mūsų daržai ir darželiai.
4 psl.

Ievos Ryliskytės poezija.
5 psl.

A. Žebriūnui — 75-eri. Jūrų piratas šiautėja pakrantėje. Žolinė Lemonte. Ką rasite „Draugo“ knygynelyje.
6 psl.

Sportas

* Uteniškis Egidijus Juršys tapo pasaulio jaunių (iki 18 m.) dviračių treko čempionu. Sekmadienį Austrijoje prasidėjusiame dviračių treko jaunių čempionate Egidijus Juršys lenktynių finale surinko 52 taškus ir artimiausius varžovus aplenkė visu ratu.

* Argentinoje vykstančiame pasaulio jaunimo (iki 21 m.) krepšinio čempionate Lietuvos rinktinė iškovojo antrąją pergalę. Tretiosiose šešių komandų B grupės rungtynėse Ramūno Butauto auklėtiniai 110:75 sutriuškino Nigerijos penketuką ir pakilo į antrą vietą. 17 taškų nugalėtojams pelnė Steponas Babrauskas, 15 — Antanas Kavaliauskas.

* Lenkijoje pasibaigusiam Europos jaunimo (iki 20 m.) imtynių čempionate bronzos medalį iškovojo Robertas Budris. Graikų-romėnų imtynių svorio kategorijos iki 96 kg varžybose jis pralaimėjo tik Europos čempionui šioje svorio kategorijoje tapusiam rusui Roman Marčenko.

* Vienuolikta pralaimėjimą — ir antrąjį iš eilės — JAV WNBA pirmykščių reguliariojo sezono rungtynėse patyrė Indiana „Fever“ komanda su Jurgita Streimikyte-Virbickiene. „Fever“ krepšininkės 60:61 nusileido Washington, DC, „Mystics“ krepšininkėms. Starto penketė rungtynes pradėjusi Lietuvos krepšininkė pelnė vos 4 taškus ir atkovojo 2 kamuolius.

Naujausios žinios

* Prezidentas ir premjeras pasveikino antrą kartą pasaulio čempionu tapusį V. Alekną.

* Ignalinos atominė elektrinė atnaujino darbą.

* Vidaus reikalų ministras įpareigojo policiją racionaliau skirstyti iššas.

Valiutų santykis

1 USD — 2.793 LT

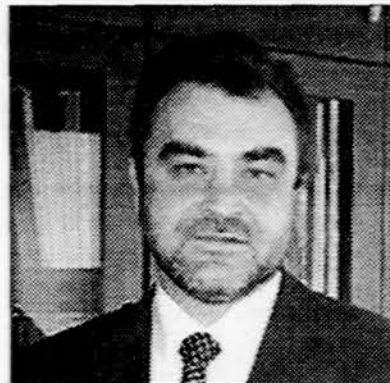
1 EUR — 3.452 LT

E. Kūris — už piliečių teisę kreiptis į KT

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (ELTA) — Konstitucinio Teismo pirmininkas Egidijus Kūris teigiamai žiūri į galimybę patiems piliečiams kreiptis į Konstitucinį Teismą. Tai jis patvirtino pirmadienį aptardamas po atostogų susirinkusių jo vadovaujamoms institucijoms teisėjų laukiančius darbus.

Pasak E. Kūrio, šiuo metu Lietuva yra tarp absoliučios mažumos valstybių, kuriose piliečiai neturi galimybės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Pagal Konstitucijos 106 str. į Konstitucinį Teismą skirtingais atvejais gali kreiptis prezidentas, Vyriausybė, ne mažiau

Egidijus Kūris

kaip penktadalis Seimo narių, teismai.

Tačiau, E. Kūrio tvirtinimu, tokios teisės suteikimas pi-

liečiams negali būti vienos dienos sprendimas, o „protingas, dvejų ar trejų metų pasirengimas“ numatant aplinkybes, kurioms esant žmogus galėtų pasinaudoti tokia teise.

Anot jo, įvairios Europos valstybės tai reglamentuoja skirtingai: nuo leidimo piliečiui kreiptis į Konstitucinį Teismą be apribojimų iki leidimo tai daryti tik per advokatus ar tada, kai piliečiui padaryta tiesioginė žala.

Be to, E. Kūrio teigimu, galima, kaip kitose valstybėse, numatyti baudas už nepagrįstą kreipimąsi, kad teismas nebūtų perkrautas darbu, kurio ir da-

bar netruksta. Galbūt, jo nuomone, tokiu atveju reikėtų svarstyti ir teisėjų skaičiaus klausimą.

Taip pat, anot jo, labai svarbu, kad šie piliečių teisę nekeltų įtampos pačioje teismų sistemoje. Tai sutvarkius Konstitucinis Teismas, anot jo pirmininko, taptų aukščiausiąja kasacine ir aukščiausiąja apeliacine institucija bei filtru prieš kreipiantis asmeniui į Europos Žmogaus teisių teismą Strasboure.

Jei prieš suteikiant šią galimybę piliečiams būtų atsižvelgta į galimus trūkščius, tada, E. Kūrio teigimu, jis tokiame žingsnyje pritartų.

V. Alekna apgynė pasaulio čempiono vardą

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (BNS) — Dukart olimpinis disko metimo čempionas V. Alekna sekmadienį apgynė prieš dvejus metus Prancūzijoje iškovotą pasaulio čempiono titulą.

Helsinkyje vykstančiame pasaulio lengvosios atletikos čempionate 33-ųjų metų V. Alekna paskutiniu — šeštuoju — bandymu diska nusiviedė 70.17 m ir, pagerinęs planetos čempionatų rekordą, 1.60 m aplenkė iki šio bandymo pirmavusį, tačiau sidabro medalį turėjusį tenkintis estą Gerd Kanter.

Tai šešioliktoji iš eilės V. Alekno pergalė disko metikų varžybose.

V. Alekna yra 2000 metų Sydney (Australija) ir 2004-ųjų Atėnų olimpinis žaidynių nugalėtojas, 1997 ir 2001 metais jis tapo pasaulio vicečempionu, o 2003 metais — pasaulio čempionu.

Nukelta į 5 psl.

Disko metikas Virgilijus Alekna antrą kartą tapo pasaulio čempionu.

EPA-ELTA nuotr.

Lietuvis Cleveland pianistų konkurse liko be laurų

Cleveland, rugpjūčio 8 d. (ELTA) — Cleveland sekmadienį pasibaigęs tarptautinis pianistų konkursas neatnešė laurų 28 metų lietuviui pianistui Andriui Žlabiui.

35 pianistai iš 17 pasaulio šalių šimet varžėsi dėl didžiausio pasaulio tarptautiniuose konkursuose skiriamo prizo — 50,000 JAV dolerių premijos.

Aukščiausiąją premiją šimet laimėjo 23 metų kinų pianistė Chu-Fang Huang. Antrąją ir trečiąją vietas užėmė pianistai iš Rusijos Sergej Kuznecov ir Stanislav Christenka, ketvirtąją — amerikietis Spencer Myer. Lietuvis nėra ir pelniusiųjų šešias specialiąsias premijas sąrašas.

Konkurso dalyvių pasirodymus vertino aštuonių narių tarptautinė vertinimo komisija.

Kas dveji metai vykstančiame Cleveland pianistų konkurse gali dalyvauti jaunieji pianistai nuo 19 iki 29 metų amžiaus, tad A. Žlabiui šių metų pasirodymas buvo paskutinis bandymas siekti aukščiausios pasaulio konkursinės premijos. 2003 m. konkurse A. Žlabys pelnė prizinę ketvirtąją premiją, tuomet nusileidęs tik Japonijos, Korėjos ir Rusijos atlikėjams.

A. Žlabys — ne vienintelis lietuvis, užėmęs prizinę vietą nuo 1975 m. rengiamame konkurse. 1989 m. pianistė Eglė Janulevičiūtė šiame konkurse pelnė šestą prizinę vietą. Nuo 1993 m. konkursu žiuri apdovanoja tik pirmųjų keturių vietų laimėtojus.

Medikai įtariamai vengę atlikti savo pareigą

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (BNS) — Pirmą kartą Lietuvos istorijoje prokurorai rengiasi pradėti išteisininį tyrimą dėl greitosios pagalbos medikų vengimo atlikti savo pareigą.

Prieš pora savaičių Vilniaus rajono greitosios pagalbos medicams atsisakius į Rudaminą siųsti reanimacijos brigadą, kuri sunkiai sužalotai 13 metų mergaitei kvietė policininkai, ši mirė.

Kaip rašo dienraštis „Respublika“, Vilniaus rajono apylinkės prokuratūra, remdamasi policijos pareigūnų protokolais, dėl šio įvykio rengiasi pradėti išteisininį tyrimą.

Pasak dienraščio, liepos 24 dieną 13-metė Asta Čivilytė su pussesere ėjo pas senelius. Ru-

daminos gyvenvietės centre eidamos šaligatviu jos pamatė dideliu greičiu pėsčiųjų taku priėjusias atlekiančią mašiną. Vienai mergaitei pavyko išsigelbėti, o kita neblaivus Roberto Ščanovičiaus vairuojama mašina partrenkė ir sunkiai sužalavo.

Netrukus įvykio vietoje pasirodė policijos pareigūnai, susirinko minia žmonių. Po kelių minučių atbėgo netoliese gyvenanti Vilniaus universitinės ligoninės reanimacijos gydytoja Irena Babianskienė. Ji mergaitę iškart pradėjo reanimuoti, tačiau moteris jokios medicinos įrangos neturėjo.

Kaip rašo dienraštis, į įvykio vietą atvyko ir dar keli policijos pareigūnų ekipažai, atsku-

bėjo Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnai su metalo pjaustyklėmis, tačiau greitosios pagalbos medikų vis nebuvo.

Įvykio liudininkai pasakojo, kad greitąją kelis kartus kvietė ne tik susirinkę žmonės, medikams ne sykį skambino policininkai.

Policijos pareigūnų protokoluose nurodyta, kad sužalota trylikametė maždaug pusvalandį buvo gyva.

Kai į nelaimės vietą po daugiau nei 40 minučių atvyko medikai, mergaitė jau buvo konsultuota mirtis.

Vilniaus rajono apylinkės prokuratūra, remdamasi policijos pareigūnų protokolais, rengiasi inicijuoti išteisininį tyrimą.

Nukelta į 5 psl.

Smukus vertinimams, partijos vadovas kaltina kitus

Kapitoniskės (Kauno r.), rugpjūčio 7 d. (ELTA) — Darbo partija pasiryžusi nekreipti dėmesio į oponentus ir dirbti, o tai esą atspindės jos augimą rinkimuose. Tai tvirtino Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas.

Politikas savaitgalį dalyvaudamas Darbo partijos sąskrydyje Kapitoniskėje, prie Kauno marių, kur susirinkę jos nariai trumpam pamiršo politinį gyvenimą ir porą dienų skyrė pramogoms.

Pasak V. Uspaskicho, partijos vertinimai nekrinta, o yra sustoję ir greitai pradės kilti. „Kur jūs matėte, kad partijos vertinimai krinta? Jie sustoję ir pradės kilti. O tam reikia dirbti, eiti į priekį. Juk jie buvo nukritę ne dėl Darbo partijos kaltės“, teigė partijos vadovas.

Tačiau jis nepanoro atskleisti, kas kaltas dėl Darbo

Iš kairės: Ž. Padaiga, V. Uspaskichas ir Z. Balčytis Darbo partijos sąskrydyje Kapitoniskėje, prie Kauno marių.

Elton nuotr.

partijos vertinimų smukimo pa-brėždamas, jog „protingi žmonės ir taip supranta, todėl jiems nereikia sakyti“.

Kaip rodo „Baltijos tyrimų“ duomenys, populiariausia partija Lietuvoje liepos mėnesį išlie-

ka Socialdemokratų partija. Už ją balsuotų apie 15 proc. šalies gyventojų — 1 procentiniu punktu daugiau nei prieš mėnesį. Darbo partiją palaikytų apie 13 proc. rinkėjų — kaip ir prieš mėnesį.

Kartu su laisvės kovų dalyviais — pagarsėjęs nacistas

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (BNS) — Dubysos upės slėnyje savaitgalį surengtame tradiciniame tremtinių, politinių kalinų ir rezistencijos dalyvių sąskrydyje „Laisvės ugnis — ateities kartoms“ netrūko politinių kovų atspalvų įgavusių incidentų.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos rytas“, sąskrydžio dalyvių minioje nacistines idėjas skleidė šiaulietis radikalas Mindaugas Murza. Jis skelbėsi kuriantis naują politinę jėgą — Vieningąją nacionaldarbininkų partiją (Nacionalinį sąjūdį).

„Bendraudami su laisvės kovotojų karta pasisemiame energijos, kad galėtume tęsti jų pradėtą kovą. Su didžiausiais tautos kenkėjais — šali valdanciais politikais — ketiname susiremti politinėmis priemonėmis. Tačiau, jei šie prieš mus griebis nepolitinių priemonių, atsakysime tuo pačiu“, kalbėjo M. Murza.

Į tradicinį laisvės kovų dalyvių sąskrydį Ariogaloje, Raseinių rajone atvykusį šiaulietį radikalą ir bemaž dešimt jo šalininkų bandė sutramdyti poli-

jos pareigūnai.

Prieš atvykstant į renginį prezidentui Valdui Adamkui, teisėsaugininkai liepė šiauliečiui susivynioti nacistinę vėliavą ir dingti iš Dubysos slėnio. Radikalas atsisakė paklusti, paaiškinęs, esą nepadarė jokio administracinio teisės pažeidimo.

Prezidentas V. Adamkus pasipiktino nacistines idėjas laisvės kovų dalyvių sąskrydyje skleidusiu M. Murza.

„M. Murza, demonstruodamas tokią nacionalizmą, kuris nepagrįstas nei laisve, nei pagarbą kitiems žmonėms, pasi-juokia iš visų į sąskrydį susirinkusių, kurie nuosirdžiai tiki lietuvių ir laisvės“, dienraščiai sakė V. Adamkus.

Nuo 1990 m. kasmet rugpjūčio pirmąjį savaitgalį organizuojamas sąskrydis, skirtas pagerbti Lietuvos laisvės kovų dalyviams, prisiminti pasipriešinimo kovą už Lietuvos nepriklausomybę, lietuvių tautos tremimus į Sibirą, kitą rugpjūtį gali ir nebeįvykti. Sąskrydžio organizatorių teigimu, tam trūksta ir lėšų, ir savanorių talininkų bandė sutramdyti poli-

Paukščių gripo epidemija gresia ir Lietuvai

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (BNS) — Gausėjant pranešimų apie plintantį paukščių gripą Rusijoje ir Kazachstane, Lietuvos specialistai taip pat pradėjo rengtis šio mirtino viruso atakai.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos žinios“, nors Lietuva iš minėtų šalių neimportuoja paukštienos ar jos produktų, viruso grėsmė išlieka, nes naminiai paukščiai gripu gali užsikrėsti nuo praskrendančių laukinių paukščių.

„Jei į atvirus vandens telkinius, kuriuose žmonės leidžia plaukioti savo naminiam vandens paukščiams, atskristų užsikrėtusių migruojančių paukščių ir užterštų vandenį, naminiai paukščiai taip pat užsikrėstų gripu“, dienraščiai sakė Valskybės maisto ir veterinarijos

tarnybos Gyvūnų sveikatos skyriaus vedėjas Vaidotas Kiudulas.

Todėl, pasak pareigūno, paukščių augintojams rekomenduojama jų neleisti prie atvirų vandens telkinių, kuriuose tūpia migruojantys paukščiai, saugoti nuo bet kokių kontaktų su laukiniais sparnuočiais.

Šiemet Lietuvos nacionalinėse veterinarijos laboratorijose iširta per 60 praskrendančių laukinių paukščių — visi buvo sveiki.

Valstybinės maisto ir veterinarijos teritorinės tarnybos įpareigotos stebėti situaciją paukštynuose, ūkiuose. Pasak V. Kiudulo, nustatius paukščių gripą Lietuvoje, būtų sunaikinti visi ligos židinyje atsiturę paukščiai, valomos bei dezinfekuojamos patalpos.

Tiesioginio valdymo įvedimas Vilniuje pažeistų žmogaus teises

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (ELTA) — Vienų politikų nepasitenkinimas kitais negali būti išreiškiamas tiesioginio valdymo įvedimu, tvirtina Žmogaus teisių stebėjimo instituto valdybos pirmininkas advokatas Kestutis Čilinskas.

„Siūlymai įvesti tiesioginį valdymą daugiausiai grindžiami politinės kovos motyvais, — teigė teisininkas, komentuo-damas kai kurių neįtakingų partijų siūlymą įvesti tiesioginį sostinės valdymą. — O jei kuris nors savivaldybės politikas ar pareigūnas nusizengia įstatymams, tie veiksmai turi būti įvertinti nustatyta tvarka. Tačiau vienų politikų nepasitenkinimas kitais politikais negali būti išreiškiamas tokiais sprendimais kaip tiesioginio valdymo įvedimas“.

Tiesioginis miesto valdymas yra demokratiškas išrinktos miesto institucijos veiklos su-stabdymas, kai panaikinama miesto gyventojų teisė į savivaldą. Anot K. Čilinsko, tiesioginis valdymas sutrikdo savivaldą tiek pilietinių teisių įgyvendinimo, tiek ekonomikos vystymo aspektu.

„Todel teisinėje valstybėje tokios žalingos priemonės gali

būti imamos tik tuo atveju, jei ja stengiamasi išvengti dar didesnes žalias — šalies teritorinio vientisumo pažeidimo, nedemokratinio perversmo ir t. t.“, pa-brėžė advokatas.

Pasak jo, pasigirdę siūlymai įvesti tiesioginį valdymą Vilniuje rodo, kad Lietuvoje dar nėra įsitvirtinusios piliečių politinės teisės, tarp jų — teisė į savivaldą. K. Čilinskas apgailestavo, kad Lietuvoje iki šiol oficialiai neišvystė ir nepaskelbti pagrindiniai Jungtinių Tautų teisės aktai piliečių teisių srityje: Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, Tarptautinis ekonominis, socialinis ir kultūrinis teisių paktas, Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas.

Nacionalinės centro partijos ir Lietuvos socialdemokratų sąjungos vadovai Romualdas Ozolas bei Arvydas Akstinavičius praėjusią savaitę pasiūlė ap-svarstyti galimybę įvesti Vilniuje tiesioginį valdymą.

Susirūpinę dėl gilejančios sostinės valdžios krizės, jie pa-ragino prezidentą, Seimą ir Vyriausybės atstovus rimtai pasi-domėti sostinės mero Artūro Zuoko veikla ir neatmesti gali-mo tiesioginio valdymo įvedimo.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SVEIKATOS DĖSNIAI
VASAROTOJAMS

Tęsinys iš rugpjūčio 2 d.

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Kai kurie žmonės ir bičių ar širšių įgelimus reaguoja dar blogiau — jiems darosi sunku kvėpuoti, paleidžia vidurius, pykina, krecia drebulys, iš burnos teka putos su krauju.

Kartais įgelimo pasekmės atsiranda tik po 10–14 dienų — nei iš šio, nei iš to žmogus ima karščiuti, ji pykina, skauda galvą, išberia odą, limfų liaukos patinsta, suka sąnarius.

Tokie reiškiniai gali atsirasti po pirmo arba pakartotinio įgelimo. Beje, vienas įgelimas gali sukelti ir staigią, ir vėlyvą reakciją.

Kaip buvo minėta, nuo bičių ir kitų panašių vabzdžių įgelimo Amerikoje kasmet miršta maždaug 25 žmonės. Iš tikrųjų tokių mirčių būna daugiau. Kai žmogų iškart sugėla daug vabzdžių, visiems aišku, nuo ko jis mirė. O kai įgelimą žmogus reaguoja po dviejų savaitių ir miršta iš tikrųjų netikėtai šokui (sutrinka kraujotaka ir kitos organizmo sistemos), priežastis yra iškoma kitur, nes įgelimo nebėra matyti ir apie jį visi būna seniai užmirę.

Medicininėje literatūroje aprašytas toks atsitikimas. Sveikiausia 42 metų vyriškį širdis sugėlė ir kaklą, kaklą ir pažastyje. Po trijų minučių jis jau buvo mėlynas, be sąmonės, nelaukė šlapimo, iš burnos tekėjo kruvinos putos. Po penkių minučių nuo trijų širšių įkandimo jis jau buvo miręs.

Kodėl tas vyriškis taip staigiai mirė? Mat prieš tris savaites iki šio atsitikimo širdis buvo įgelusi jam ir ranka, jo ranka ir plaučiai buvo labai sutinusi. Lavoną skrodęs gydytojas parašė mirties priežastį nežinomą — daugelis, kaip ir jis, sunkiai patiki, jog nuo širdies įgelimo gali mirti visai sveikas jaunas žmogus.

Gydytojas Samson-Fisher teigia, jog gyvybei pavojinga reakcija po vabzdžio įgelimo gali būti trejų: 1. smarkiai sutinę viršutiniai kvėpavimo takai užspaudžia gerkle ir trukdo orui patekti į plaučius; 2. gali pasireikšti astmos priepuolis, kai susispaudžia ir patinsta bronchai, ligonio burnoje ima rasti kruvinas ir putotas gleives; 3. sunkiausia reakcijos forma yra anafilaktinis šokas, kai sutrinka kraujotaka ir kitos organizmo sistemos. Beje, visos išvardytos formos gali pasireikšti vienu metu.

Mirtinos reakcijos po bites ar širšių įgelimo prasideda įvairiu laiku — kartais tuojau pat — po dviejų ar dešimties minučių, o kartais net po kelių dienų. Mirtis gali įvykti per kelias minutes, rečiau per kelias dienas. Taigi laiko nukentėjusiajam gydyti turime tikrai labai mažai.

Jei po vabzdžio įkandimo žmogus ima negalvoti, jį skubiai reikia gelbėti nuo greičiausios mirties. Jei negalimas prasideda po pusvalandžio ar valandos, pavojus nėra toks didelis. Ir vienu, ir kitu atveju patartina įšvirkšti po oda adrenalino. Žinotina, jog nuo greičiau po vietinės reakcijos (patinimo, paraudimo) prasideda bendri negalavimai, tuo įgelimas yra pavojingesnis. Bendras negalavimas pasireiškia tokiais požymiais: niežti visą kūną, parausta oda, prasideda karščiavimas, berimas rūplėmis (dilgeline).

Šie reiškiniai gali stiprėti,

paskui darosi silpna, svaigsta galva, pykina, užgula krūtine, sunku ryti ir kvėpuoti, ligonis praranda sąmonę.

Štai dar du pavyzdžiai. Singapūro gydytojas K. B. Silkin aprašė dviejų širšių sukan-džiotų nelaimingų likimų. Vienas iš jų, 37 metų vyriškis, mirė po devynių dienų, kai jį sugėlė 250 širšių. Ištyrus jo kūną po mirties, paaiškėjo, jog mirusiojo inkstai buvo sunykę (nekrozė). Kitas širšių sugeltas 19 metų jaunuolis. Visą mėnesį jam buvo taikomas sudėtingas gydymas: aštuonias dienas buvo valomas pilvaplėvės ruožas, dešimt kartų prijungus dirbtinį inkstą, buvo išvalytas kraujas (hemodializė). Nors inkstai buvo išgelbėti ir jis pasitaisė, tačiau po dviejų metų susirgo inkstų uždegimu — nefritu. Manoma, jog širšių nuodai sukelia inkstų nykimą (nekrozę).

Taigi dabar jau žinome, kad, vabzdžiui įgėlus, ne tik parausta, patinsta ar niežti oda. Įvairių vabzdžių įkandimai ir įgelimai gali būti labai pavojingi, net mirtini.

Kaip išvengti vabzdžių įgelimo

Išmintingai elgiamės, jei vabzdžių ir uodų įgelimo vengsim: vilkėsime nespalingą šviesų drabužį, nes vabzdžių vilioja tamsesnės ir ryškesnės spalvos, įvairūs tepalai bei kvapai. Trumpoje išvykoje į gamtą patartina lauke nevalgyti, nes užkandžių, ypač vaisių, kvapai irgi traukia vabzdžius. Lauke reikia būti tinkamai apsirengus. Rankovės turi būti ilgos, apykaklė užsegta, kelnės — irgi ilgos. Beje, pensininkai apskritai neturėtų bjaurinti savo išvaizdos dėvėdami trumpas kelnės (šortus) — šis drabužis tinka tik jauniems. Nereikia per žolę vaikščioti basam — netyčia gali užminti nektarą renkančią bitę ar kamane. Prie kvėpiančių žiedų irgi geriau nesiartinti.

Verta įsiminti dar keletą paprastų dalykų. Ukanotu oru bites dažniau gelia negu giedrą dieną, todėl apsiniaukus būkime atsargūs. Netyčia atsidūrus prie bičių spiečiaus, tolinis reikia pamažu, nesiblaškyti į šalis ir nesiginti nuo jų rankomis. Bites ramina dumai, todėl darbuodamiesi prie avilių bitininkai netoliese užkuria nedidelį laužą, o pykoriai — rūko. Nereikia taip pat vabzdžių erzinti — daužyti ar mėtyti pagalius ir avilius ar širšių lizdus.

Ką daryti vabzdžių įgėlus?

Daugeliui žmonių bites, širšės ar vapsvos įkandimas esti tik nemalonus — nieko daugiau. Iškart prasidėjęs deginantis skausmas trunka kelias minutes, igelta vieta parausta ir patinsta, po dviejų valandų gali iškilti niežtinči pūslelė. Esant šioms požymiams, pagelbėti labai paprasta. Pirmiausia ant įgertos vietos dedamas šaltas kompresas arba šiautė suvyniotas ledo gabalėlis. Kompresą reikia laikyti su pertraukomis.

Skausmingą patinimą bei niežulį sumažins ir šalto vandens srovė. Padeda ir amoniako bei sodos tirpalo kompresai, oda valoma spiritu. Antihistaminų tabletės irgi malšina skausmą

ir mažina sutinimą. Nuo niežėjimo gelbsti įvairūs tepalai, kurių sudėtyje yra mentolio, fenolio, kamparo. Beje, igertos vietos jokių būdu nereikia kasyti, kad nebūtų kraujo užkrėtimo. To galima išvengti, nuplovus igeltą vietą šaltu vandeniu su muilu.

Bitė dažniausiai palieka odoje geluonį, kuris varo nuodus gilyn į kūną. Todėl nereikia iškart traukti geluonies, kaip daugelis pataria. Geriau iš pradžių nupjauti jį peiliuku palei odą, o tada atsargiai išimti. Mat geluonis turi nuodų maišelį, kurį suspaudus, į odą nuodų pateks dar daugiau.

Kaip jau minėta, atsikiri žmonės (maždaug vienas iš dviejų šimtų) esti alergiški vabzdžių nuodams. Jiems bites, širšės ar vapsvos įgelimai gali būti labai pavojingi, dažnai net mirtini. Pagalbą tokiems žmonėms turi teikti medikai.

Priminsime pavojingą įgelimo požymius: svaigsta galva, trūksta oro, sunku kvėpuoti, išberia kūną, darosi silpna. Jei tokiu atveju nukentėjęs žmogus iškart nepatenka į ligoninę arba pas gydytoją, jam reikia suteikti pirmąją pagalbą namuose.

Pirmiausia jį reikia paguldyti taip, kad kojos būtų aukščiau, o galva — žemiau, šiltai užkloti, ir raumenis suleisti adrenalino. Paskui reikia uždėti varžtą aukščiau įkandimo vietos. Varžtas neturi užspausti arterijų, o tik sulaukyti kraujo tekėjimą venomis aukštin į širdį. Pulsas turi likti, tik venas reikia užspausti, kad jomis kraujas lėčiau grįžtų į širdį ir nuodai skverbėtųsi į kūną pamažu. Varžtą kas 3–5 minutes reikia atpalaiduoti.

Taip reikia elgtis tol, kol minėti negalavimai praeina. Tada nukentėjusiojo būsenai negėrėjant, atsiradus dusuliui, bronchų ir gerklių spazmams, gydytojas turi kaktę padaryti angą (tracheostomiją), kad sustantys gautų oro. Gydytojas paskirs ir aspirino bei antihistamininių vaistų. Tai apsaugos ligonį nuo galimų komplikacijų.

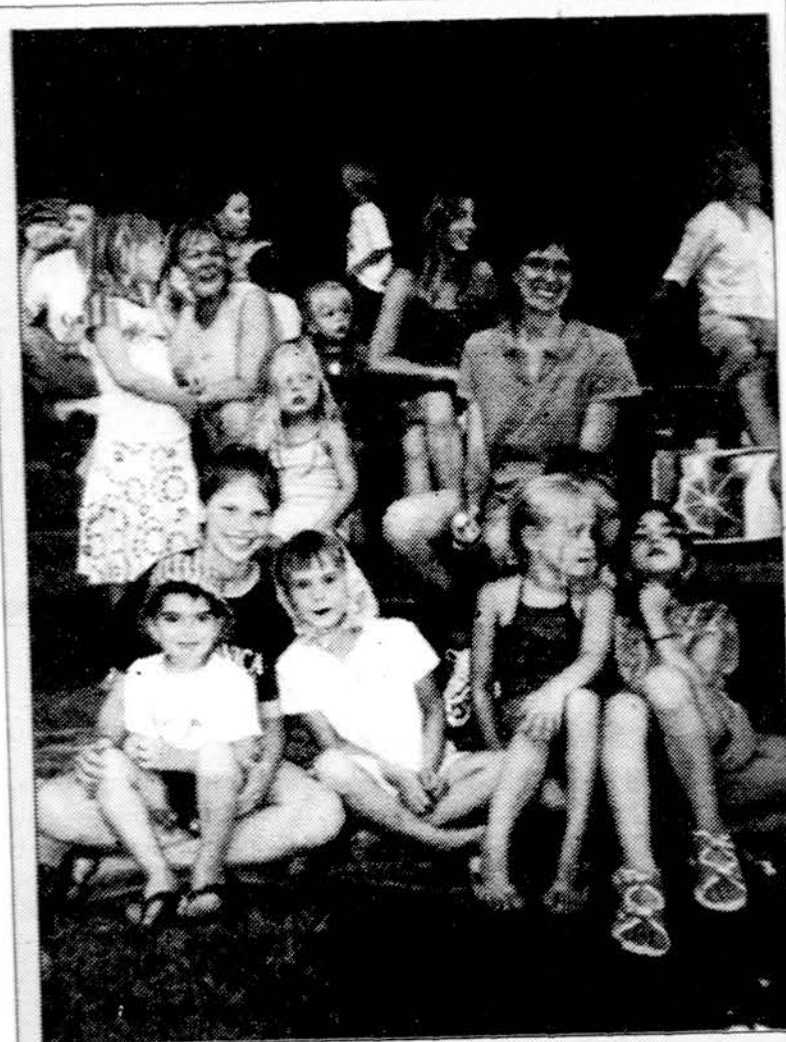
Tiems, kurie žino šio alergiški bites ar širšės įgelimui, išsiruosė ir gamtą turėtų pasiminti pirmosios pagalbos vaistų, tarp jų ir epinefrino, kuris palengvina kvėpavimą ir palaiko kraujospūdį, nes pradedus alerginei reakcijai jis gali staigiai kristi.

Daugumas uodų teikia tik nemalonumų, bet kai kurie iš jų labai pavojingi — gali užkrešti smegenų uždegimo virusais. Tokie uodai vesiasi Atlanto ir Golfo srovės pakrantėse, taip pat žemyn prie Misisipės upės. Smegenų uždegimo (encefalito) pavojus esti didžiausias vėlyvą pavasarį ir vasarą, kol atvėsta oras.

Smegenų uždegimas prasideda po 2–10 dienų apkrėtam uodui įkandus. Ligos požymiai tokie: aukšta temperatūra, sustingsta sprandas, skauda galvą, mieguistumas, pykinimas, vėmimas. Dauguma tokių ligonių maždaug po savaitės praranda sąmonę (komos būseną).

Vakcinės nuo tokio smegenų uždegimo nėra, tad vienintelis būdas išvengti šios ligos — saugotis uodo įkandimo. Reikia turėti uodus atbaidančių priemonių (repelentų), dėvėti drabužius ilgomis rankovėmis, ilgas kelnės, ypač pavakariais ir tamsioje.

Dar šis tas apie uodus. Seniau jie platino dvi baisias ligas — geltonąjį druginį ir maliariją. Dabar šios ligos beveik įveiktos. Tačiau atsirado kita, dar baisesnė liga — AIDS. Daugeliui rūpi, ar uodai neplatina ir šios ligos. Žinovai tvirtina, jog toks pavojus yra labai menkas. Todėl vaikščiojant miškais nebijodami uodų, kaip važinėjame automobiliais nebijodami avarių.

Ateitininkas atžalynas liepos mėn. pabaigoje Dainavoje vykusio ateitininkų šeimų (sendraugių) stovykloje.
Indrės Tijanėlienės nuotr.

Laimo (Lyme disease) liga

Labai pavojingos žmogui erkės. Užsikrėtusios briedžių erkės platina sunkią ligą, pavadintą Laimo liga. Toji liga pastebėta 43 valstijose. Ypač daug ligos atvejų nustatyta California, Connecticut, Massachusetts, Minnesota, New York, Wisconsin ir kitose valstijose. Pavojus užsikrėsti Laimo liga didžiausias būna nuo gegužės iki rugpjūčio mėnesio. Jaunos erkės esti taško dydžio ir žmogui jos pavojingiausios. Erkės veisiasi miškingose vietovėse ir papieviais. Jos gali apkirsti naminius gyvulius, o nuo jų paprastai užsikrėčia ir žmonės. Laimo ligos požymiai atsiranda pamažu. Pirmoji ligos stadija panaši į slogą — galvos skausmas, drebulys, karštis, sąnarių ir raumenų skausmai, sustiręs sprandas, nuovargio jausmas.

Bet kada — ar po 2 dienų, ar po 5 savaitių erkė įkandus — gali atsirasti berimas, kuriame yra raudona dėmė su baltu viduriu. Vieniems po erkės įkandimo atsiranda tik minėti slogos požymiai, kitus tik išberia, treči neįturi nieko.

Ligos pradžioje kraujo tyrimas neparodo ligos. Jei yra įtarimas, jog erkė galėjo įkasti, reikia iš karto vartoti antibiotikus. Tai labai svarbu, nes nesigydant ligos padariniai gali būti labai sunkūs: veido paralyžius, akių ir širdies pakenkimai, nervų sutrikimai, chroniškas sąnarių uždegimas.

Todėl geriausia stengtis išvengti erkės įsisiurbimo. Erkių veisimosi vietose kelių galus reikia susiukti į kojines, nevaikščioti plika galva, vilkėti šviesų drabužį, nes ant jo erkė lengviau pastebėti. Kartkartėmis reikia apžiūrėti save ir savo gyvulėlius. Reikia paprašyti, kad kitas apžiūrėtų galvą ir nugarą. Grįžus iš miško, reikia nusiprausti po dušu.

Pastebėjus įsisiurbusią erkę ją reikia storai aptepti aliejumi — tai erkė uždusina. Ji iškart arba po pusvalandžio nuo odos atsipalaiduoja. Nuimėti erkę reikia pincetu labai atsargiai, kad nesusitraikytų ir odoje neliktų jos galvutės. Po to igeltą vietą penkias minutes reikia valyti vandeniu ir muilu.

Kiti įkandimai

Nuo gyvatės įkandimo geriausia gelbsti ledų kompresai. Savo patirtį gydatį gvačių įgėlus žmones aprašė gydytojas E. Lockhart. Pasak jo, ledų pūslė ar suvyniotas šiautė

ledo gabalas, uždėtas ant įgertos vietos, gydo geriau ir mažiau kenkia nei galinės užveržimas raščiu, igeltos vietos įplovimas, žaizdos čiulpimas ar net specialaus serumo prieš gyvatės nuodus įšvirkštimas. Vietinį šaldymą galima taikyti net šešias dienas, jei to reikia. Tik šiuo atveju kitos kūno dalys turi būti laikomos šiltai. Šaldant igeltą vietą gyvatės nuodai neprasiskverbia į kraują, nes šaldomoje vietoje kraujagyslės susitraukia.

Nuodingam vorui ar skorpionui įkandus, nukentėjusįjį pirmiausia reikia paguldyti ir šiltai apkloti. Jei įkandimo vieta parausta ir patinsta, reikia ant jos uždėti ledo. Pradėjus pykinimui ir vidurių skausmams, padės šilta pūslė. Suteikus pirmąją pagalbą, nukentėjusįjį reikia greičiau vežti į ligoninę.

Kai žmogų sukanždžioja koks nors gyvūnas (šuo, katė, lapė, voverė, triušis ir kt.), pirmoji pagalba jam turėtų būti tokia:

1. Žaizdą reikia tuoj pat nuplauti tekančiu vandeniu, kad neliktų gyvūno seilių.
2. Paskui penkias minutes žaizdą plaunama išmuilinta marle ar minkštu rankšluosčiu.
3. Žaizdą reikia apdengti švairiu audiniu ar marle.

Apie gyvulių įkandimą turi būti pranešta vietos policijai arba sveikatos apsaugos įstatai. Reikia stengtis pagauti įkandusį gyvūną ir ištirti, ar jis neserga pasiutlige.

4. Suteikus pirmąją pagalbą, ligonis turi būti nugabentas į gydymo įstaigą.

Naikinti muses ir blusas žmogus išmoko. Nuo jų, taip pat nuo blakių ir tarakonų išrasta įvairių chemikalų. Tačiau reikia žiūrėti, kad jų koncentracija nebūtų per daug stipri ir nepakenktų žmonėms ar gyvuliams.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvatinam už prenumeratą nesiunčiam. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$53.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$70.00	\$40.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
Administratorius — Vytas Paskus
administracija@draugas.org
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-paštas: rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvams sukurta paslauga už priemonę, kurią
Susisiekite su šia anglų kalba lietuviškai
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGE — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799
Priklauso Good Samaritan, Central
DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
suaugusių darbininkų bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
E. Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Ateitininkų šeimų stovykloje Dainavoje. Pasirodymo vakaro pasirodymui prie lauko.
Indrės Tijanėlienės nuotr.

IR ČIKAGA TURI SAVĄJĄ USPASKICHĄ...

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Rusija turi daug gerų mokslininkų, gydytojų, architektų, inžinierių bei kitokių puikių specialistų, o taip pat daug nuosirdžių ir dorų žmonių, tačiau pastaruoju metu ne jie garsina Rusiją. Šiandien didžiąją mūsų kaimynę dažnokai pagarsina visokie svieto perėjūnai, sukčiai, įvairiausio plauko apsišaukėliai ir net diplomuoti melagaliai. Atrodo, kad pastaruoju metu tarp tokių nedorėlių labiausiai pasižymėjo net keli metalo suvirintojai iš tolimojo Archangelsko. Vienas, kaip žinote, baigia „nugarseti“ Lietuvoje ne tik dėl „auksinių agurkų“ verslo, privačių interesų supainiojimo ministro poste, bet ir dėl padirbtos aukštojo mokslo diplomo, antrasis gi „svarščikas“ iš Archangelsko savo neeiliniais gabumais neseniai nustebino Čikagos miesto apylinkių žmones ir pagarsėjo visoje Amerikoje.

Tuo laiku, kai Uspaskichas dar tik siūdinosi ministro kostiumą ir dairėsi į kuo didesni vyriausybės nario portfelį, važinėjo po Lietuvą, vašindamas lengvatikius rinkėjus savo gamybos „Dadu“ ledais, kitus į atlaides nemokamai pavezėdamas, čia pas mus Čikagoje smarkiai sukosi tas antrasis Archangelsko suvirintojas, kuriam, beje, gyvenimą ir karjerą taip pat sugadino brangiai už dolerius nusipirktas diplomas, susigalvojęs Amerikoje bandyti savo jėgas stomatologijos srityje.

Kai iš žlungančios Sovietų Sąjungos į Lietuvą, nežinia kokiais tikslais atsidangino būsimasis Lietuvos ūkio ministras Uspaskichas, iš to paties Archangelsko į Ameriką naujam gyvenimui išsirušė dar ir kitas metalo suvirintojas. Taigi, atvažiavo jis iš Sibiro glūdimos į JAV ir ilgesniam laikui nusėdo Čikagoje. Vos tik svetingoje Amerikos žemėje kojas apšilo, tuoj pradėjo mąstyti, nuo ko čia jam pradėti gyvenimą ir kuo užsiimti. Kiek pagalvojęs, suvirintojas sumastė, kad jam prie širdies būtų stomatologo darbas. Kaip žinote, tai pelninga profesija. Ką tarė žmogus, tą ir padarė. Ilgai nelukęs, susirado patalpą stomatologo kabinetui, jas išsirengė pagal paskutinių technikos žodį ir pasirūpino, kad rusų žiniasklaida praneštų apie naujus aukšto kvalifikacijos dantų daktaro kabinetus Čikagos priemiestyje, Lake ir Cook County apylinkėse.

Kai visas buvo gerai suaruštas, naujai iškeptasis dantų gydytojas ėmė intensyviai darbuotis čikagiškių gerovei. Kurį laiką visas ejo į gerai, klientų netrūko, darbas virte virė. Tačiau netrukus šiuo šauniu nauju dantistu susidomėjo FBI matyt, tam turėdama kokią nors rimtą priežastį ar pretekstą. Nedelsdami Čikagos teisėsaugininkai ėmė atsakingo tyrimo ir netrukus išsiaiškino, kad Uspaskicho žemietis iš Archangelsko neturi jokios teisės verstis stomatologo praktika, o ir apie dantų taisymą jis nedaug ką išmano.

Žinoma, čikagiškis daktarėlis neturėjo galimybių į Maskvą pašokėti ir atsivežti jo profesiją patvirtinančių pažymių bei diplomą. Taigi, teko prisipažinti, kad dantų gydytojo diplomą už didelę sumą žaliųjų susiorganizavo kažkur Kalifornijoje. Amerikos teisėsaugininkai, žinoma, šiam metalo suvirintojui nenuolaiddavė, tačiau, kaip mūsų valdžia Lietuvoje nuolaiddavė suvirintojui Uspaskichui. Apsišaukėliui stomatologai, rusai saikytų dantistą – aferistą, už padirbtą diplomą ir nelegalią dantisto praktiką Čikagoje pasodino už grotų. Dabar kalėjime Uspaskicho „gildijos broli“ ilgus metus be vargo galės netrukdomai „semtis“ stomatologijos mokslus.

Šią istoriją prieš gerą pusmetį papasakojo rusų savaitraščio „Novij svet“ vyr. redaktorius Aleksandr Etmann per rusų radiją 1330 AM vieno rytinio komentaro metu. Kaip pats redaktorius guodėsi ir jam teko lankytis šio apsišaukėlio dantisto kabinete. Sakėsi, apsišaukėliui dantistui pretenzijų neturi, nes iki šiol jokių komplikacijų sveikatai neiškilo, tačiau radijo klausytojams patarė laikytis atokiau nuo tokių dantų taisytojų.

O, va, Lietuvoje „smagiai“ sukasi tas pirmasis metalo suvirintojas iš tolimojo Archangelsko. Jo elgesys bei abejotina veikla žemės ūkio ministro poste ir kiek anksčiau Seime, jau sukėlė ne tik eilinių žmonių nepasitenkinimą ir pasipiktinimą, bet, atrodo, jau

atkreipė ir Seimo narių, teisėsaugininkų dėmesį. Neseniai paskelbtos specialios Seimo komisijos tyrimo išvados nepalankios Kėdainių milijonieriui ir garsiajam agurkų augintojui. Bet labiausiai Uspaskichas visus mus iš savo klumpių išvertė su įtartinu aukštojo mokslo diplomu. Ant to nelemto, įtariant padirbtą, o, trumpai liaudiškai šneka kalbant – „falšvo“, diplomą jau paslydo net keli žinomi mokslų vyrai Kauno technologijos universitete. Nors Uspaskichas gelbėdamas savo mundurą per mėnesį Maskvoje susiorganizavo dar ir diplomą dublikatą bei pasistengė jį Lietuvos žmonėms parodyti per televiziją, tačiau 75 proc. internetinės svetainės „Delfi“ skaitytojų pareiškė netikį V. Uspaskicho diplomų triukšais. Anksčiau ar vėliau vis vien visa tiesa apie šį populistą politiką turėtų paaiškėti. Na, o mes užjūryje, kolei kas, žiūrėdami į visą šią netvarką su Uspaskicho diplomu, pasilikame teisę manyti, kad Lietuvos žmonės per rinkimus smarkiai apsiriko ir valdžią iškeldami šį diplomuotą melagį.

Mums iš šios istorijos ir dabartinių įvykių Lietuvoje reikėtų gerokai pasimokyti ir būti labai atsargiems su daug žadančiais vienadieniais politikais, apsimelavusiais ministrais, apsišaukėliais dantistais ir pasitaiknčiais kitų profesijų „aferistais“.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Lemtingas „Enola Gay“ skrydis

Praėjusį šeštadienį, rugpjūčio 6 d., sukako lygiai 60 m., kai pirmą kartą žmonijos istorijoje buvo panaudota atominė bomba. Antrajam pasauliniam karui Europoje pasibaigus tų pačių metų gegužės 8 d., karas su Japonija tebesitęsė. JAV prez. Harry Truman troško jį užbaigti, prieš išsikišant Sovietų Sąjungai, kuri buvo pasišovusi „padėti amerikiečiams“. (Deja, JAV nesusėjo, ir per trumpą laiką, kai sovietai įsijungė į karą, jų didžiausias laimėjimas buvo iš Japonijos pagrobta Kurilų salos, kurias, kaip ir Karaliaučiaus kraštą, „demokratinė“ Rusija vis nenori paleisti iš savo nagų.)

1945 m. rugpjūčio 6 d. sunkusis bombonešis „Enola Gay“ (pavadintas vieno lakūno motinos vardu) su 12 vyrų įgula pakilo lemtingajam žygiui į Japoniją. (Iš tikrųjų skrido du lėktuvai, bet mirčių ir sunaikinimų nešė tik „Enola Gay“.) 8:15 val. r. (Amerikos laiku) bomba krito ant Hirošima miesto, sunaikindama visa, kas tik jame buvo... Pagal amerikiečių šaltinius, žuvo apie 150,000 žmonių, daugiausia civilių. Pagal Japonijos duomenis, iš viso Hirošimoje atominės bombos sprogimo metu ir dėl įvairių, su nudegimais bei radiacija susietų, ligų žuvo 237,052 gyventojai.

Po trijų dienų atominė bomba numesta ant Nagasaki miesto. Žuvo per 80,000 gyventojų.

Amerika ir šandien tebetvirtina, kad tai buvo vienintelis būdas greitai užbaigti karą su Japonija ir galbūt išgelbėti tūkstančius tūkstančių gyvybių – ir japonų, ir amerikiečių. Vadinas, kone pusė milijono žmonių buvo paaugę, o „karo dievaiko auksas“, kad jis būtų pasotintas ir nebereikalingų naujų aukų... Tiesa, po 10 dienų (1945 m. rugpjūčio 15 d.) Japonija kapituliavo ir tuo patu prisizadėjo niekuomet nepasigaminti branduolinių ginklų, niekuomet jų nesileisti į savo teritoriją.

Tai buvo anuomet, kai Hirošimos ir Nagasaki siaubas nebuvo išdildęs iš atminties. Šiandien kai kurie Japonijos ministro pirmininko konservatyviosios partijos kabineto na-

riai jau šneka, jog laikas pakeisti tą nuomonę, juo labiau, kad Šiaurės Korėja giriasi turinti atominiais užtaisais raketą, kurios lengvai pasiektų ir Japonijos teritoriją... Tuo tarpu JAV tebesandeliuoja apie 5,000 branduolinių užtaisų, daug stipresnių ir pavojingesnių, kaip anos „primityviosios bombos“, prieš 60 metų kritusios ant dviejų Japonijos miestų. Ir tai dar ne viskas: Rusija, Kinija, Didžioji Britanija, Prancūzija, Indija ir Pakistanas sudaro valstybių, turinčių ir galinčių panaudoti branduolinius ginklus, sąrašą.

Kartą išleidusi „piktąją dvasią“ iš butelio, Amerika susirūpino, kad anksčiau ar vėliau ir Sovietų Sąjunga, kurios „šilti jausmai“ Vašingtonui jau pradėjo atvesti, sugebės pasigaminti branduolinius ginklus. Taip ir atsitiko 1946 m., kai sovietų agentams pavyko įsigyti atominių ginklų paslaptis, o 1949 m. Sovietų Sąjunga atliko pirmuosius atominių ginklų bandymus. JAV pasijuto nesaugiai – visur visi matė šnipų ir komunizmo pavojų. Pagaliau prez. Harry Truman įsakė valstybės mokslininkams sukurti naują ir dar baisesnį ginklą: vandenilio bombą...

Pirmosios atominės bombos panaudojimo sukaktis šiame krašte praėjo tarytum nepastebėta: tik keliomis eilutėmis užsiminė periodika ir dar trumpiau žinių laidos. Šiuo metu tebėra gyvi du lakūnai, skridę „Enola Gay“ lėktuvu. Žurnalisto užklausti, kaip jie jaučiasi, atlikę tokį lemtingą žygį, atsakė, kad kitos išeities nebuvo – karas yra karas ir nesiskaitoma su priemonėmis. Apie 1945 m. rugpjūčio 6 d. įvykį jie negalvoje – svarbiausia buvo tik tai, kad karas pasibaigė ir jie galėjo grįžti namo, susikurti ramų ir saugų gyvenimą.

Dabar Hirošima yra modernus, 3 mln. gyventojų miestas. Anų dienų liekanos saugomos „Taikos“ muziejuje: žodis „taika“ daug kur dominuoja vietovių bei gatvių pavadinimuose. Dabartiniai gyventojai tikisi, kad niekas niekuomet neturės patirti tų baisumų, kaip anuomet. Be abejo, to tikisi ir visa žmonija...

DEMOKRATIJOS VERTYBIŲ PARALELĖS

EDMUNDAS SIMANAITIS

Bratislavoje valstybių vadovai prašėjo apie demokratijos vertybes. Amerikos prezidentas Bush paminėjo Vakarų demokratijos pasaulio vertybes, pvz., laisvę, pagarbą žmogaus teisėms. Rusijos prezidentas Putin sakė, kad bendrosios vertybės Rusijoje bus vertinamos pagal šios šalies tradicijas. Iš tikrųjų ne pro šalį pasidomėti kai kuriomis Rusijos gyvenimo tradicijomis. Naujaisi įvykiai, o ir istorija, pateikia nemažai pavyzdžių. Lietuviai, kai ir čekėnai, būdami Rusijos pavergti praejusiais amžiais, o ir mūsų epochoje sukilusio, mėgindami nusimesti priešpaudos jungą.

Rusijos oficialioji propaganda, nepriklausomai nuo to, kas valdė šalį – caras, gensekas ar prezidentas, visais atvejais tiek Lietuvoje, tiek ir Čėčėnijoje laisvės kovotojus vadino separatistais, banditais ir kitokiais niekinančiais vardais. Savo ruožtu pavergėjas represijas, masinius trėmimus, masines žudynes, šviesuomenės naikinimą Lietuvoje ir Čėčėnijoje vadino „išvadavimu“ iš kapitalizmo, buržuazinį nacionalistų priešpaudos. Rusija pagal tradiciją niekada neturėjo draugiškų kaimynų.

Mažieji kaimynai buvo brutaliai „vaduojami“, o su galingesniais kariuomena. Vakarų didieji ir totalitarinio sovietų režimo vadas Stalin pakenė mažųjų tautų tieses ir apsisprendimą ir laisvę. Apie tai byloja gėdingi Teherano, Jaltos ir Potsdamo susitarimai. Likimo ironija, kad Atlanto

Chartijos įžiebta viltis atkurti okupuotą valstybę nepriklausomybė, buvo užgesinta ir šio dokumento signatarų (valstybių) valia ar negebėjimu atsispirti įžlaus ir gudraus diktatoriaus spaudimui. Baltijos ir Rytų Europos šalys pateko besąlygiškon komunizmo priklausomybėn. Rusijos imperijos tradicija buvo išlaikyta.

Antrojo bolševikmečio metais vienintelė teisėta valdžia okupuotoje Lietuvoje buvo partizanų apygardos. LLKS tarybos pirmininkas kartu Gynybės pajėgų vadas gen. Jonas Žemaitis išsilaisvinimo atveju turėjo tapti laikinuoju Lietuvos Respublikos prezidentu. Tokia galimybė panaikino minėti didžiųjų susitarimai. Tačiau 1990 metais ši tradicija buvo sulaužyta galingos Sąjūdžio cunamio bangos. Lietuvos nepriklausomybė buvo atkurta. Čėčėnija taip pat ginklų iškovojo savo laisvę. Pirmasis Ičerijos Respublikos prezidentas Džochar Dudaiev pagal tradiciją buvo sunaikintas Rusijos raketa. Generolas Jonas Žemaitis po išdavystės nužudytas Butyrkų kalėjime, o palaikytas sudeginti krematoriume. Šis atvejas išimtinis. Šiaip jau pagal tradiciją kegebistai, sriabai savo aukų nelaidodavo – užkasdavo kaip maitą, kovotojų kūnus sumedavo į pelkes, duobes, išvietes. Prezidento Putin ištartas dvižodis „mocit v sortyre“ (murkdyti išvietėje, rus.) tapo kagebistų žargonu puošmena.

Rusijos televizija visam pasauliui vaizdžiai pademonstravo dar vieną tradicijos elementą, anaipol ne naują lietuviams. Kautynėse žuvusių, o

taip pat nukankintų sriabėnėse laisvės kovotojų kūnai pagal tradicinį ritualą būdavo niekinami mažne visose Lietuvos miestelių aikštėse. Nekrosadizmas tapo privalomu „klasines“ neapdykto ir ištikimybės „šviesiems komunizmo idealams“ paliudijimu. Ši praktika, matyt, kartojama ir Čėčėnijoje. Teisėtai išrinktą antrąjį Ičerijos Respublikos prezidentą Aslan Maschadov nužudė rusų baudėjai prieš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę. Jo apnuogintas kūnas buvo numestas ant grindinio, lygiai taip pat, kaip mūsų partizanų kūnai Laisvės kovų metais ir su pasigardžiuviu niekinamas Rusijos ir viso pasaulio televizijos ekranuose. Tai akivaizdus įrodymas, kad ši, ilgus metus Lietuvoje praktikuota, tradicija tebėra gyva.

Tikriausiai priskirtinas šios kategorijos tradicijoms Rusijoje požiūris į tarptautinę karą teisę. Fronto kovose ar kautynėse su komandosais žuvusiųjų kūnai tiek saviškių, tiek ir priešių, laidojami su priderama kariu pagarpa. Neteko girdėti, kad sovietijoje būtų buvę laidojami prieš žuvusieji kariai. Geriausias atvejas jų kūnai būdavo tik užkasami.

Tradicijai priskirtina ir niekinama pažiūra į kito tikėjimo, kitos tautos, kitos kariuomenės papročius bei tradicijas. Tai akivaizdžiai patvirtina faktas, kad Ičerijos prezidento kūnas nebus atiduotas palaikyti. Po viešo išniekinimo jis bus užkastas arba sudegintas, mat pagal tradiciją, naikintina visa, kas žadina nepriklausomybės dvasią, primena laisvės kovas ir

žuvusiųjų kovotojų atminimą.

Tradicijai tiktų priskirti pastaruoju metu plačiai išpopuliarintą kvietimą į svečius būdą. Priestaravimo nepripažintančių tonu savo šventės rengėjas kviečiasi į svečius jo paties anksčiau okupuotų ir apipieštų nedidelių tautų bei valstybių vadovus. Kadangi šios kategorijos svečių kariuomenės neturi balistinių raketų, povandeninių laivų, milijoninių armijų, tai su jais kalbamasi pono – tarno dialogu. Pabandyk neatvykti, tai aš tau parodysiu: užsuksi žibalo čiapus, taikysiu ekonomines sankcijas, viešai išgėdinsiu, kad neišdrįstum užmiršti tau padarytų skriaudų ir nesispyriotum, nenorėdamas nusilenkti ir padėkoti buvusiam pavergėjui už nesuskaituojamas skriaudas ir žalą. Vakarų pasaulyje demokratines valstybes kviečiasi į svečius ne įsakiniu šantažuotojo tonu, o kaip sau lygų ir garbų partnerį. Divizių ir branduolinių bombų skaitis neturi lemiama reikšmės.

Lietuviai Antrojo pasaulinio karo metais buvo priversti tarnauti ir vieno, ir kito okupuoto kariuomenėse. Kovotojai žūdavo abejose fronto pusėse. Todėl primygtinas siūlymas pagerbti tik vienos pusės aukus būtų tiesiog nekorektiškas.

Beje, rusų tauta nukentėjo nuo totalitarinio režimo nemažiau kaip ir kitos sovietų okupuotos šalys. Tad, ar nereikėtų prezidento Putin terminą „rusų tradicijos“ suprasti kaip „KGB tradicijos“. Butų tiksliau ir aiškiau suprantama.

VIENO GYVENIMO FRAGMENTAS BRONIUS ŽALYS

Nr. 38

Vakare buvo atėjęs Paulius mūsų aplankyti, sako, kad stovykla esanti lyg apmirusi – lietuviai iš jos išsėję visą gyvumą. Tik Burmann džiaugiasi – nors vieną kartą, esą, atsikratęs lietuvių. Kazkas išvertė „Kremliaus vartus“.

Lietpos 25 d.

Ruoša vyksta toliau. Jau įrengtos batsiuvio, siuvėjo ir kirpėjo dirbtuvės, tvarkomos dušas, įrengtas radijinė telefonas, sutvarkyta skalbykla.

Trūkstantį daiktų reikalaujama iš svetimų šalių apmūninti komendantūros. Nueinu į mūsų maisto sandėlį. Pusk. Zakas – „maisto ministeris“ – baisiausiai susirūpinęs pelių ir „pacukų“ gausumu. Maisto produktai, kad juos apsaugoti nuo pelių, tvorami maždaug taip: kruopų maišas užkeltas ant krosnies, esą, negi pelėms ateisianti mintis į galvą, kad ant krosnies yra kruopų maišas!.. Džiuvintos bulvės padėtos ant vienos kito užkeltų suolų – prilipinti, kad ir žiurkė, busias gana sunkus darbas – taip bent mano Zakas.

Buvom nuėję į B.-B. (Bau-Batalion) stovyklą, aplankėme Paulių, kuris mums padarė visą balių. Grįžtant buvo sulaukęs norvegų sargybinių, bet pasakius, kad esame iš Sundby lietuvių stovyklos – paleido. Vakare, 21 val. – patikrinimas. Vėliaus aikštėje: giedama „Marija, Marija...“ ir tautos himnas.

Lietpos 26 d.

Vėl gavome įsakymą vykti į tą pačią darbovietę darbas. Maistas irgi tas pats, kaip anksčiau.

Rugpjūčio 1 d.

Mūsų vyrai vis labiau darosi nepatenkinti norvegais. Pasibaigus karui, buvo tikėtasi, kad norvegai supras mūsų padėtį, kaip prievarta čia atvežtų, nors ir į uniformas įvilktų, žmonių. Dabar, dar tik pirmas laisvas valandas gyvenęs norvegas, meta akmeniu į lietuvių, tartum į baisiausią savo priešą. Toks atsitikimas buvo vakar su L. Bichnevičium, jam grįžtant iš darbo namo, pro toliau lanką bejaunūnčius du norvegus, kurių vienas, kažką sušukęs sviedė į jį akmeniu. Užvakar, į darbovietę atėjęs kokios 15 metų, vertėjo pareigas jaunas vaikalis išieškė biaužiausius vokiškus žodžius dirbančiuosius neva už tai, kad jie per mažai dirbą, kod vienas mūsikių, nebeiškęs, parodė jam kuo skubiausiai bėgti

namo, kol jis dar valdosi... Kiekvieną mūsų pajudėjimą iš stovyklos ar į ją, vietos gyventojai praneša policijai.

Šiandien buvo atvykęs iš Rognan vienas policininkas ir vienas civilis, kurie, radę pakalnėje bedirbančius lietuvius, ėmė juos plūsti, kad jie per mažai dirbą, žadėdami mus išsiųsti į Bodo baudžiamąją stovyklą. Vertėjui Bateikai buvo prikašiojama, kad mes einą prieš laiką namo iš darbovietės (pranešą vietos moters), slapstasi po krūmus, nieko nedirbą ir t.t. Tik apžiūrėję visą mūsų padarytą kelio ruožą, kiek apriomo, nes darbo padaryta tikrai nemažai ir kaimo gyventojai, kuriems šį kelią darome, turėtų būti tik dėkingi. Vienas senų norvegų, dirbančių drauge su mumis, kaip statybos meistras, užsistojo, sakdamas, kai dirbantieji esą prastai maitinami, dažnai net neturi ko įsidėti pietums. Be to, atėjimas į darbovietę esąs apie 8 km, visą laiką kylant į kalną, kas išsėmia žmonių jėgas. Mes žinome, kad tokią vietos gyventojų ir administracijos nuotaiką mūsų atžvilgiu sudarė mūsų vakarykščiai „draugai“, prievarta mus ištraukę iš gimtinės SS dalinių pagalba arba grasinimais sušaudyti mus arba mūsų artimuosius, ir, galimas dalykas, tarybiniai pareigūnai, kai mes atsisakėme grįžti į TSRS teritorijas. Vokiečiai keršija dėl mūsų atsiskyrimo nuo jų. Kadangi jų propagandos mašina dar nevisiškai sužlugdyta, jie mus – norvegų akyse – yra padarę blogesniais už smogikus...

Rugpjūčio 3 d.

Radioje pranešimais, vakar baigta Potsdamo konferencija. Padaryti dideli teritoriniai pakeitimai: Lenkijos vakarinės sienos eis nuo Štetino įlankos esančios Swindemundės, Oderio upe iki Neisės žiotių, Neisės upe iki Čekoslovakijos. Tarybų Sąjungos sienos eis nuo Karaliaučiaus iki Lietuvos-Lenkijos sienų ir jomis tolyn. Vyrų daugumas vaikšto, kaip žemę pardavę. Viena – visi bijo grįžti į tarybinę Lietuvą, antra – kaip pasakė vienas – „Ši konferencija palaidojo tą Lietuvą, kurią mes pažinojome!“

Rugpjūčio 8 d.

Vyrai įneruoti iki pasitimo: mus apstato vokiečiai! Mus išvež Rusijon! Išsiųs už baudmes darbams į Kirkenes! Ir t.t.

Bus daugiau.

Susibūrimai Vilniaus Šlapelių muziejuje

Šviesių vilniečių sukaktys

Birželio 18 d. Vilniaus Šlapelių muziejus pakvietė į Lietuvos tūkstantmečio moterimi išrinktos vilniečių kultūrininkės ir švietėjos Marijos Šlapelienės 125 gimimo metinių bei vilniečio kunigo, lietuvių puoselėtojo Juozapo Ambraziejaus 150-tųjų gimimo ir 90-tųjų mirties metinių paminėjimą.

Neuilstanti direktorė Alma Gudonytė, muziejaus aplinkoje subūrusi ištikimus vilniečius, senųjų Vilniaus lietuvių palikuonis, perskaitė Gražutės Šlapelytės-Sirutienės sveikinimą susirinkusiems, taip pat pranešimą apie Marijos Šlapelienės ir Juozapo Ambraziejaus kultūrinę veiklą. Kitais metais yra sumanyta paminėti Šlapelių knygos įkūrimo, taip pat Miko Petrausko pirmosios lietuviškos operos „Birutė“, kurioje pagrindinę partiją dainavo Marija Piaseckaitė-Šlapelienė, pastatymo 100-sias metines, atidengti paminklinę lentą prie namo Šv. Jono g. Nr. 9, kuriame gyveno kunigas. Jau sutvarkytas kapas Vilniaus Rasų kapinėse – sutvirtintas paminklas, pastatytas Marijos Šlapelienės rūpesčiu kaizerinės vokiečių okupacijos metais mirusiam kovotojui del lietuvių teisių atgavimo, 1907 m. uždrausto Trumpo katekizmo Rymo katalikams, pirmojo lietuviško Elementoriaus autoriui, Lietuvos apaštalių draugijos, Didžiojo Seimo organizacinių komitetų nariui, Lietuvos bitininko leidėjui.

1918 m. eilėraščių rinkinyje pasirodė poeto Žibunto sukurta himnas Juozapui Ambraziejui, kurio melodiją dar prisimena Gražutė Šlapelytė-Sirutienė, o pagriežė viola ir

Marijos Šlapelienės atminimui išleistas vokas, tęsiant „Iškiliausios tautos asmenybės“ ciklą.

sudainavo himną atkūręs kunigo sesers anūkas, Lietuvos operos ir baleto teatro orkestro artistas, mieliai dalyvaujantis muziejaus renginiuose, Andrius Pleškūnas. 1993 m. jis kartu su Lietuvos opera lankėsi Čikagoje, kur su lietuvių operos dainininkais ir muzikantais buvo pastatyta italų kompozitoriaus Poncielli opera „Lietuviai“. 2003 m. A. Pleškūnas išleido kompaktinę plokštelę

„Dvasiniam atgimimui“, kurioje sudėtos lietuvių ir Vakarų Europos kompozitorių, paties sumanytojo giesmės, dainos, instrumentiniai kūriniai. Dvasią keliančią muziką atliko Lietuvos operos ir baleto teatro orkestras, vargonininkas Bernardas Vasiliauskas, pianistas Ricardas Biveinis, arfa skambino Jolanta Baliunienė, klavesinu – Aleksandras Vizbaras, dainavo operos solistės Irena Milkevičiūtė, Aušra Stasiūnaitė, giedėjo Janina Marija Pleškūnienė, dirigavo Vytautas Viržonis.

Apie kun. J. Ambraziejaus, mirusio 1915 m. birželio 15 d., iškilmingas laidotuvės, remdamasis to meto spauda, pasakojė prof. Vladas Žukas, taip pat ir Šlapelių veiklos metraštininkas, ateinantis rudenį baigias stambų tyrinėjimą, kurį sudės ir leidinį Marijos ir Jurgio Šlapelių archyvas.

Nežinomus kunigo gyvenimo faktus (mirė visų apleistais, paralyžiuotas) ir būdo bruožus (pagal Tumą-Vaižgantą – nepaslankaus, šurkštus būdo, dirbo vienas, nieko neprisileidamas) atskleidė literatūrologė Anastazija Keršytė, rašanti knygą apie primirusius Vilniaus kultūrininkus ir švietėjus. Dalijosi savo išgyvenimais ir išjautimais į paskutines jėgas lietuvių gelbėti aukojusių ir tiek padariusių, iškovojuusių žmonių gyvenimo pėdsakus.

Susitikime dalyvavo ištikimos „Vilnijos“ klubo narės – architektė, Vilniaus burmistro Konstantino Stašio anūkė Dainora Juchnevičiūtė-Vaivadienė, muzikologė Juratė Burkaitė, neseniai išleidusi monografiją apie kompozitorių Jurgį Karnavičių. Susitikimo, kaip ir visų muziejaus susibūrimų, atmosfera buvo šilta ir nuoširdi.

Egidija Kaulakytė

AUKSUČIAI JAU ŽINOMI PASAULYJE

Kovo 27 — balandžio 8 d. Kordoboje, Ispanijoje, vyko konferencija, kuri analizavo žemės ūkio dagiafunkciškumo klausimus. Lietuvių mokslinei grupei, vykusiai iš Lietuvos žemės ūkio universiteto Kaune, atstovavo doc. V. Atkočiūnienė, Zana Grumulytė, Jurgita Cvilikaitė ir Bernardas Vazonis. Konferencijoje, kuriai vadovavo Kordobos ir Gento (Belgija) universitetų mokslininkai, dalyvavo delegatai iš 19 šalių. Lietuvių grupę pasirinko savo temą, pristatydama Aukščių ūkio projektą, kaip vieną pažangiausių ūkio projektų Lietuvoje.

Liepos mėn. Vilniuje pasibaigė XIII PL mokslo ir kūrybos

simpoziumas. Dalis dalyvių baigė ekskursiją į Šiaurės Lietuvą, atvykdami į Aukščių ūkį. Čia juos pasitiko Šiaulių universiteto „Saulės“ ansamblis, linksmės svečius prie didžio lauko ir gardžių lietuviškų užkandžių.

Viena ekskursantių buvo Tasmanijos (Australija) universiteto, nelietuvių kilmės ir lietuviškai nekalbanti studentė Madeleine Shuey. Jinai sakė atvykusi aplankyti Aukščių projektą todėl, kad dar Tasmanijoje buvo skaičiusi ir girdėjusi apie šį Aukščių eksperimentinį ūkį, kurį norėjo pati aplankyti jos svečiavimosi Lietuvoje metu.

Naujai paskirtasis Taiwan ambasadorius Baltijos šalims Matthew Lee, kuris su inž. Vytautu Šliupu susipažino dar atstovaudamas Taiwan San Francisco mieste, pareiškė pagidavimą aplankyti Aukščių projektą ir pažiūrėti, kaip būtų būtų galima užmegzti ryšius galimam Taipei universiteto bendravimui. Šią vasarą projektą planuoja aplankyti ir JAV ambasadorius Lietuvai Stephen D. Mull. Pereitą vasarą Aukščiuose Lauko darbų dienoje lankėsi Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai dr. Vygaudas Ušackas su žmona Loreta.

Vytautas Šliupas

Marijos ir Jurgio Šlapelių namas — muziejus.

XIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyviai, atvykę aplankyti Aukščių ūkio.

SKELBIMAI

SIŪLO DARBA

Reikalingi vairuotojai ir darbuotojai Bozeman, Montana. Graži vietovė ir geras atlyginimas. Apmokysime tinkamus kandidatus. Merganthaler Transfer & Storage 800-851-5749

Reikalinga auklė 2 vaikams pilnai darbo savaitę su grizimu namo Willow Brook rajone. Tel. 630-712-1371

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS. Agents Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukš. S. Kane. Vilma Jariūnė, Virginija Smuikaitienė kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654, 773-581-8654

IŠNUOMOJA

Union Pier, MI. išnuomojamas 2 mieg. vasarnamis Tel. 269-469-4453

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$670-\$710; 2 mieg. — \$770-\$810. 1 mėnuo nemokamai. Tel. 630-910-0644, Jana.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lektuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages	Automobilių pikapas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
	Trucking
	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.
8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680 Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363	

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, leiskite darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsisakyti DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošia Žalanykštis

APIE ŠERMUKŠNIUS

Klausimas. Mano kaimynų kieme auga šermukšnis (maniau, kad Amerikoje jų nėra). Kaimynai jo uogų neskina — dažniausiai nulesa paukščiai. Ar taip pat norėčiau išgauti šermukšni: ar iš sėklų išaugtu? Jei ne, tai kur gauti medelį? Kaip vadinas angliškai?

Atsakymas. Šermukšnis angliškai vadinasi „Mountain ash“, kartais „European ash“ arba „Rowan“. Lot. *Sorbus Aucuparia*, priklauso *Rosaceae* augalų šeimai. Šermukšniai Amerikoje — „importiniai“. Jų tėvynė yra Azija ir Europa, tačiau, kaip ir kiti „imigrantai“, šiame žemyne jie gerai jaučiasi. Tai vidutinio aukščio ir pločio medelis (14 m; 45 pedų); lapai pailgi, išsidėstę abipus kotelių — viršutinė pusė žalia, apatinė kiek balkšva. Šermukšnis čia žydi anksti pavasarį — balandį-gegužę — baltomis, plokščiomis žiedų kekėmis, iš kurių išauga žalių uogų (vaisių) ka-

roluokai. Rudeniop jie pasidaro skaisčiai oranžiniai; rudeniop lapai gražiai paraudonuoja. Šermukšnio uogos valgomos, bet dažniausiai virtos (verdamos uogienės, daromi vynai); per daug nevirtų uogų valgyti nepatartina, nebent jos pašalvėjusios — po pirmųjų šalų.

Iš sėklų šermukšnį galima išauginti, bet jos labai nedaugios — kartais reikia poros ar daugiau metų, kol sėklos sudygsta. Patartina įsigyti medelį (lengviausia užsisakyti iš katalogų). Šermukšnis nėra lėpus — pakencija labai žemą temperatūrą (juk auga ir Lietuvoje), tačiau sausros metu būtina laistyti, bent neseniai pasodintą medelį. Mieste tikrai nelengva išauginti šermukšnių uogas nuo paukščių. Galbūt ir nereikia: čia yra visokių uogų, tad pasigėrėkite šermukšnio uogelėmis besigėrėdžiuojančiais paukšteliais, o jie atsilygindami gražiai pačiušės.

Beje, turbūt žinote, kad šermukšnis daugelyje tautų laikomas magišku medžiu. Senovės lietuvių taip pat tikėjo, kad šermukšnine lazdele galima apsiginti nuo raganų, apsisaugoti nuo vėlnių (apsirežus aplink save ratą šermukšnine lazdele), joks vėlnias, ragana ar laumė to brukšnio neperžengs. Buvo taip pat tikima, kad šermukšnio šakelė neša laimę ir apsaugo kelionėje. Šermukšnis yra vaistinis augalas: jo uogos turi daug vitamino C, organinių rūgščių ir įvairių mineralinių medžiagų. Vaisiams uogos skanios visiškai prinokusios, prieš pat šalnas arba net po

šalų. Jas reikia sudžiovinti ir vartojamas arbatose arba su-trintos ir užbertos ant įvairių patiekalų.

AR JAS GALIMA VALGYTI?

Klausimas. Mums, vaikams, mama visuomet kaldavo į galvą: „jei tikrai nepažįsti, neragauk!“ Taigi, turiu klausimą: ar gervuogės nenuodingos? Ne tos, kur parduotuvėse, bet kur laukinės auga. Krūmai visai panašūs, kaip būdavo Lietuvoje, bet lyg bijome paragauti. Jų daug auga mūsų naujo sklypo gale. Jeigu valgomos, tai paliksim ir vartosis, jeigu nevalgomos — rausime laukan.

Atsakymas. Judavaisė gervuogė, angl. „Blackberry“, lot. *Rubus caesius* — visur viena ir visur valgoma. Jos stiebai ilgi, šliaužiantys arba nulinę lankais, gausiai apaugę dygliukais. Žiedai (pavasari) truputį rausvi. Vaisiai kiek primena avietes, sudaryti iš daugelio juodų, su melsvu atspalviu „karoliukų“. Kultūrinės gervuogės išaugina stambesnes uogas, bet jų stiebai tiek pat dygūs. Visų uogos saldžios (truputį karštelės), valgomos, iš jų galima virti uogienes, kon-turi daug vitamino C, organinių rūgščių ir įvairių mineralinių medžiagų. Vaisiams uogos skanios visiškai prinokusios, prieš pat šalnas arba net po

pasididinti aviečių, serbentų, agrastų ar kitų vaisinių krūmų. Žinoma, jeigu jau būtinai norite gervuogių, nusipirkite jų pavasarį pas daržininkus kultivuotų — bus daugiau uogų ir užims mažiau vietos.

ŠI „UOGA“ LABAI NUODINGA

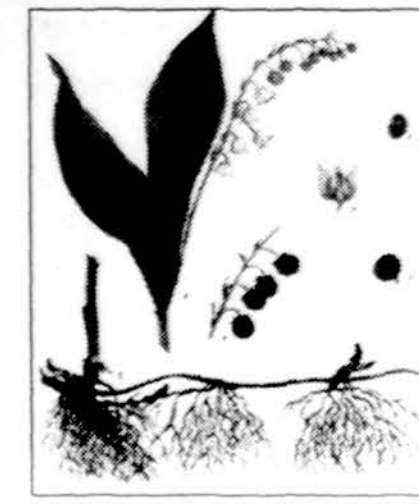
Kadangi aukščiau buvo užsiminta apie uogų nuodingumą, galbūt reiktų pakartoti to klausėjo mamos patarimą: „Bet ką neikišk į burną“. Kartais uoga atrodo ir graži, ir sultinga, ir kvėpia, bet gali būti labai nuodinga. Ypač reikia saugoti vaikus.

Vienas toks nuodingas, dažnai pasitaikantis augalas yra karklavijus, angl. „Bittersweet“ arba „nightshade“, lot. *Solanum dulcamara*. Tai bulvinių šeimoms (*Solanaceae*) daugiametis augalas, auga patvoriuose, pamiškėse, išdygsta ir darželiuose. Kaip primena pavadinimas — augalas vijoklinis, lapai pailgai kiaušiniški, žiedai panašūs į bulvių ar pomidorų žiedus, tik daug mažesni, violetiniai, auga nusvirusiuose žiedynuose. Iš jų išauga žalių, kiaušiniškų uogų kekės, kurios ilgai gražiai parausta ir atrodo viliojančiai. Uogos gali sukelti vėmimą, viduriavimą, sutrinka širdies plakimas, prisideda mieguistumas, gali prarasti sąmonę, ypač maži vaikai.

Visgi šis nuodingas augalas vartojamas liaudies medicinoje! Beje, nuodingos yra ir bulvių sėklos! Taip, bulvės turi sėklas, nors mes paprastai jas sodiname šakniagumbiais. Po žydėjimo bulvių kerolio viršūnėse išauga žali apvalūs vaisiai, kiek primenantys nedidelį pomidorą. Jie spalvos nepakeičia ir rudeni (kartais pasidengia šviesiai violetiniu atspalviu), tačiau šie vaisiai labai nuodingi ir vos kelių suvalgius (net ir virtus) gali nuvaryti į kapus. Žinoma, daugelis mūsų skaitytųjų bulvių neaugina, tai ir pavojaus nėra, bet visgi perspėti reikia, jeigu jau pradėjome kalbėti apie nuodingus vaisius ar uogas.

Kitas labai nuodingas augalas (čia kalbame tik apie uogas) yra pakalnutės, angl. „Lily of the Valley“, lot. *Convallaria majalis*. Po žydėjimo ant to paties stiebelio, kur neseniai kabojo kvėpiantys žiedų varpeliai, išauga kelios raudonos, sultingos, saldžiurūgščio skonio uogos. Jos labai labai nuodingos. Suvalgius bent vieną, gali sutrikti virškinamasis traktas, širdies veikla, daugiau suvalgius — ištinka mirtis. Šis augalas, nors žmonių taip pamėgtas, visas yra nuodingas — lapai, žiedai, šaknys, uogos, tad reikia nuo jų saugoti ne tik vaikus, bet ir naminius gyvuliukus (nuo pakalnutės lapų jie gali nudvesti).

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LONDONAS

Pirmi trys mėginimu nužudyti kaltinami liepos 21-osios išpuolių Londone bylos įtariamieji pirmadienį stoji prieš teisimą, kuris nusprendė pratesti jų kardomąjį kalinimą iki lapkričio 14 dienos. 27-erių Mukhtar Said Ibrahim, 23-jų Ramzi Mohammed ir 24-erių Yassin Hassan Omar taip pat kaltinami sąmokslu žudyti ir sprogdinti laivą. Visi trys minėti asmenys yra susiję su nepavykusiu mėginimu pakartoti liepos 7-osios išpuolius trijose Londono metropolitenos stotyse ir dviaukščiame autobuse. Dar vienas įtariamasis, 32-eris Manfo Kwaku Asiedu, taip pat prateštas kardomasis įkalinimas. Jo kuprinė su sprogdinimo medžiaga buvo rasta išmesta parke Londone.

ROMA

Italijos premjeras Silvio Berlusconi pareiškė ketinantis uždrausti telefoninių pokalbių klausymąsi ir sodinti į kalėjimą tuos, kurie atskleidžia ar publikuoja įrašytus pokalbius, tačiau jo oponentai teigia, kad tai yra žodžio laisvės varžymas. Šeštadienio vakarą S. Berlusconi sakė, kad jį šokiravo pastaruoju metu beveik kasdien laikraščiuose skelbiami įtakingiausių italų finansininkų telefoniniai pokalbiai, kurie sukrėtė visą bankininkų elitą. Jis pažadėjo per pirmąjį po vasaros atostogų vyriausybės posėdį pateikti įstatymo projektą, kuriame būtų numatyta uždrausti bet kokių telefoninių pokalbių klausymąsi, išskyrus, kai tirama mafijos ir teroristų veikla.

JAV

CAPE CANAVERAL

NASA mažiausiai 24 valandoms atėdėjo daugkartinio erdvėlaivio „Discovery“ grįžimą į žemę. Toks sprendimas priimtas dėl nestabilių oro sąlygų aplink Canaveral kyslų. Misijos vadovai nerimavo, kad dėl debesų gali būti sunku įžiūrėti Kennedy kosmoso centro tūpimo taką. Iš pradžių buvo planuojama, kad erdvėlaivis parsikart pirmadienį prieš aušrą — 4 val. 47 min. vietos laiku. Iki tre-

čiadienio erdvėlaivis vis tiek turės nutūpti — arba Floridoje, arba atsarginėse aikštelėse California ar New Mexico.

NEW YORK

Sekmadienį savo namuose New York nuo plaučių vėžio mirė Peter Jennings, kuris daugiau kaip du dešimtmečius vedė geriausiu laiku transliuojamą ABC televizijos „World News Tonight“ laidą. Kanadoje gimęs P. Jennings, kuriam buvo 67 metai, balandžio mėnesį paskelbė, kad jam buvo diagnozuotas plaučių vėžys. Ramaus būdo P. Jennings, visados turėdavęs aiškią nuomonę apie naujienas, ABC televizijoje iš viso dirbo daugiau kaip 40 metų. Kaip laidos „World News Tonight“ vedėjas, jis pranešinėjo apie tokius įvykius, kaip Vietnamo karas, 7-ojo dešimtmečio pilietinių teisių judėjimas, Berlyno sienos griuvimas 1989-aisiais ir 2003-ųjų įsiveržimas į Iraką.

* * *

JAV dėl vis dar neįvardyto pavojaus uždarius ambasadą Saudo Arabijoje, didžiausioje pasaulyje naftos eksporto šalyje, naftos kainos pirmadienį pasiekė naują visų laikų rekordą. WTI rūšies naftos kainos rugsėjo mėnesio sandoriams pakilo 58 centais iki 62.89 JAV dolerio už barelį. Ankstesnis 62.5 JAV dolerio už barelį rekordas buvo pasiektas praėjusį trečiadienį, sutrikus JAV naftos perdavimo gamyklų darbai. Pasak ekspertų, rinkos būgštauja dėl galimų teroristų išpuolių Saudo Arabijoje ir galimo naftos tiekimo iš šios šalies sutrikimo.

RUSIJA

KAMČIATKA

Po sudėtingos batiskafos gelbėjimo operacijos, kurią atliko Didžiosios Britanijos povandeninis robotas, išlaisvinęs prieš tris paras Ramiojo vandenyno dugne įstrigusį Rusijos plaukijimo aparatą, septyni išsėję rusų jūreiviai sekmadienį grįžo į sausumą. Aparatą įkalintai igulai deguonies dar būtų pakakę kelioms valandoms. Į sausumą išlipę jūreiviai su savimi turėję uniformomis vilkintys vyrai atrodė išsėję, tačiau Rusijoje niekas nesulaukė džiaugsmo, jog jų neištiko

118 jūreivių, prieš penkerius metus žuvusių nuskendus atominiame povandeniniame laivui, likimas. Jūreivių sveikata gera, jie nugabenti į ligoninę tolesnei sveikatos apžiūrai.

AZIJA

TOKYO

Japonijos premjeras Junichiro Koizumi paleido žemumų parlamento rūmus, kad būtų galima surengti naujus rinkimus po to, kai buvo atmesta svarbi reforma dėl šalies pašto privatizavimo. Paniūręs J. Koizumi kelis kartus nusilenkė žemųjų rūmų nariams, o keli parlamentarai tuo metu drąsino jį šūksniais. Kiek vėliau ministrų kabinetas priėmė sprendimą surengti visuotinius rinkimus rugsėjo 11 d. Šių pirmalaikių rinkimų kampanija prasidės rugsėjo 4 dieną.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

Izraelio premjeras Ariel Sharon yra pasiryžęs tęsti pasitraukimo iš Gazos Ruozo planą, nors dėl jo protestuodamas atsisakė finansų ministras Benjamin Netanyahu. Naujuoju finansų ministru A. Sharon paskyrė savo pavaduotoją Ehud Olmert. 59 metų E. Olmert Izraelio vyriausybėje dirbą nuo 2003-ųjų ir yra vicepremjeras. Jis tapo artimiausiu A. Sharon sąjungininku jo partijoje „Likud“, kai teko įveikti vidaus pasipriešinimą dėl pasitraukimo plano.

TEHRAN

Iranas, atmetęs mainais už nutrauktą branduolinio kuro gamybą Europos Sąjungos (ES) siūlytas lengvatas, primygtinai tvirtino, kad kitą savaitę atnaujins urano konversijos darbus ir pareiškė nesijaudinantis, jog gali būti perduotas svarstyti Jungtinės Tautos (JT) ir su laukti jų sankcijų. Europos Sąjungos vardu su Iranu derybas branduoliniais klausimais vedusios Didžiosios Britanijos, Vokietijos ir Prancūzijos antradienį šaukia skubų Tarptautinės atominės energijos agentūros (IAEA) valdytojų tarybos posėdį.

POST SCRIPTUM

Nakties laiškuos, kuriuos vienas skaito,
Taip viskas gyva, artima, ir net žvaigždės kabliuką,
Brukštelėtą ant skliauto ties praraja,
Junti tu krūtine
Ir mintys, siekiančios toliau už tavo žvilgsnį,
Lyg balsas pasiklydusios miške,
Aplanko tuos, kurių neatpažinsi,
Ir aidas grįžta siela sumiša
Ir taip kas bus beveik taip pat kaip buvo —
Nerealu, net gniaužiamas delne
Pieštukas tirpsta, tarsi pati tu tirptum
Ir tarsi neišvengus amžinumo,
Pasauly visą perrašai, deja,
Jau rytas rašo už tave post scriptum...

MALONĖKI

Malonė, man atverti žvaigždžynus,
Kurių niekas atverti nemokėjo.
Taip ilgai savyje brandinus kūrėu viziją, traukiau gerbėjus.
Atrinkink duris, daugel metų,
Užsidariusios buvo palėpės,
Kad į erdvę pakilti galėtų dabartis,
Nes taip angelas liepė.
Dovanok, dovanok ryto aušrą,
Gūra bangos į krantą iš naujo.
Mano meilei — specifinę aurą,
Dovanok ne po lašą, o saujom.
Vėl išstipsiu kaip rankas išsklinda,
Vėl paliesiu ekstazės paletę,
Paklausyk, kaip Muzai patinka mano šauksmas —
Lyg skrydis balete.
Laiko menę viltim išdabinus,
Mano meilė niekur neišėjo.
Malonė, man atverti žvaigždžynus,
Kurių niekas atverti nemokėjo.

Nesustabdysi upės tekėjimo
Nesustabdysi vėjo gausmą
Jie nesuvaldomi, bėgantys
Nuo gyvenimo, įprasto mums.
Kartais sustojame, mąstome,
Ar negerai būt paukščių —
Jis ir laimingas ir laisvas
Jam ir lengviau negu mums...
Ne, jis ne laisvas kaip vėjas
Ir ne laimingas kaip mes
Jis, mes — kaip upės tekėjimas
Ieškome patys savęs...

ŠIRDIS NESENSTA

Žinau, širdis nesensta, ji visada jauna
Mylėt, atleisti įstengia ir nešti šilumą delne.
Jauna, nes moka džiaugtis mažu rasos lašu,
Ir sutalpinti didžiausią skausmą akimirku
Skandžiui.
Ji daug pakelti gali ir atiduoti daug,
Ir dovanoti žydinčią šakelę, ir kantriai laukti.
Širdis nesensta niekad, gal kiek pavargsta ji,
Stiprybės iš Aukštųjų semias,
Todel yra kantri.
Žinau, širdis nesensta niekada
Ji visada jauna.

Einu per pievą žalią —
Aš čia pažįstu viską jau seniai,
Aplink pražydusios man lenkias ievo,
Purienos prausiasi rasos lašais,
O riešutas jau pumpurus brandina.
Iš beržo laša nuostabi sula,
Ištroškus pievą geria pienių vyną,
J saulė kyla vyturio daina.
Prie kojų šaltinėlis šneka,
Bučiuojasi su šlamancia šaka,
Naktim mėnulis pjautuvą vėsa
Žvaigždžynai atsispindi Nemune.
Mane apjuosia tiršto rūko juosta,
Rankas bučiuoja vakaro vėsa
Kai negaliu sudėti nė bluosto,
Žalią pievą braidau viena.
Pražydęs takas slepiasi pušyne,
Žaislingai skamba paukščių oktava,
Ištroškus pievą geria pienių vyną
Kokia graži ir nuostabi diena.

Ieva Ryliskytė

DRAUGAS, 2005 m. rugpjūčio 9 d., antradienis

5

DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanoris kūrėjas kapitonas

A. A.
JURGIS
DRAGŪNEVIČIUS
1902.III.31-1985.VIII.9

Minint mūsų mylimo šviesios atminties Tėtės, kurio netekome 1985 m. rugpjūčio 9 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos 2005 m. rugpjūčio 14 d. Šv. Gertrūdės bažnyčioje Kaune, Lietuvoje. Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti a. a. Jurgį savo maldoje.

Liudėsyje likę: duklė Audronė Pakštienė, brolio sūnūs Vitolis Dragūnevičius, Gediminas Dragūnas su šeimomis

Brangiam vyrui ir tėvui

A. A. KAZIMIERUI MALDĖNUI

mirus, mielą sesę, valdybos narę nepaprastu atsidavimu dirbančią Lietuvos Dukterų draugijai, GENOVAITĘ MALDĖNIENĘ ir jos šeimą, nuoširdžiai užjaučiame ir meldžiame jai ir jos artimiesiems stiprybės ir Dievo palaimos.

Lietuvos Dukterys, Čikagos skyrius

LITHUANIAN MERCY LIFT

dėkoja už aukas, kurios paskirtos Lietuvos moterų krūtims vėžio ankstyvai diagnostikai.
Prašoma padėti Lietuvos moterims.

Gegužės mėnesį aukoj:

\$250 Raminta E. Jacobs — IL.
\$50 Daivid Savickas — MA.
\$25 Albinas V. Lukoševičius — NJ.
\$20 A. Pauline Krukonis — MA.
\$15 Mary ir Aloyzas Aidis — MD.

Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel: 708-636-6140. Tax ID#363810893.
lithuanianmercylift@yahoo.com
www.lithuanianmercylift.org

VENGĖ KRITIKUOTI BRITŲ PATIEKALUS

Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder stengėsi išsiskirti nuo atsakomybės dėl smarkiai iškritikuoto Didžiosios Britanijos maisto ir teigė tikintis per šią savaitę Škotijoje vyksiantį G-8 susitikimą gausią parą gauti gerą kėpsnį.

Šią savaitę buvo pranešta, kad Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac per susitikimą su Rusijos prezidentu Vladimir Putin ir G. Schroeder išjuokė britus, teigdamas, kad negalima pasitikėti žmonėmis, kurie taip prastai gamina maistą.

Per spaudos konferenciją G. Schroeder, paklaustas, ar laukia pietų, kurie bus patiekti per didžiojo aštuoneto susitikimą Škotijoje, Vokietijos kancleris labai diplomatiškai išsisuko nuo tiesaus atsakymo. „Man nelabai patinka lašiša, todėl tikiuosi, kad mums patiks mėsos kėpsnius. Tačiau aš nelabai gerai žinau britų ir škotų virtuvę, kad galėčiau daryti svarias išvadas“, — teigė G. Schroeder.

Vokietijos vadas atsakė patvirtinti, ar tikrai Prancūzijos prezidentas J. Chirac jo akivaizdoje menkinamai kalbėjo apie Didžiosios Britanijos virtuvę. „Aš jums nieko nepasakosiu apie tą slapta pokalbį“, — teigė jis.

„Reuters“ — ELTA

V. Alekna apgynė pasaulio čempiono vardą

Atkelta iš 1 psl.

V. Aleknai Vyriausybę skirs 80,000 litų premiją. Kaip sakė laikinai Kūno kultūros ir sporto departamento direktoriaus pareigas einantis Algirdas Raslanas, 20,000 litų bus skirta ir V. Alekno masažuotojui.

Taip pat 20,000 litų gaus ir ketvirtąją vietą pasaulio lengvosios atletikos čempionate moterų septynkovės varžybose užė-

musi Austra Skujytė bei 10,000 litų jos treneris.

Eltos skaičiavimais, valstybė V. Alekna bus išmokėjusi ne mažiau nei 1.059 mln. litų.

Sportininkams už pasiekimus mokamų prizų dydį atskiru nutarimu yra nustačius Vyriausybė. Premijos dydis svyruoja tarp 10,000-400,000 litų, o iki 2000-ųjų buvo mokamos mažesnės, 3,600-60,000 litų premijos.

Daugiausia V. Alekna gavo už du aukso medalius 2000-ųjų ir 2004-ųjų olimpinėse žaidynėse — po 400,000 litų. Pasaulio čempionatuose už 2001-aisiais iškovotą sidabrą bei 2003-aisiais gautą aukso medalį jam išmokėta atitinkamai 50,000 ir 80,000 litų. 2002-ųjų Europos pirmenybių auksas V. Alekno sąskaita papildė 40,000 litų.

Medikai įtariamai vengę atlikti savo pareigą

Atkelta iš 1 psl.

nes policininkams paprašius atsiųsti reanimobilį buvo atsakyta tai padaryti.

Policijos pareigūnai kreipėsi į teismo medicinos ekspertus, kad šie nustatytų, ar buvo galimybė išgelbėti mergaitę. Jei tyrimo išvados bylos, kad mergaitės gyvybė užgeso laiku nesuteikus reikiamos pagalbos, reanimobilį atsiųsti atsiskak arba nurodymą tai padaryti davę asmenys gali stoti prieš teisimą.

Mergaitę reanimuoti bandžiusi gydytoja I. Babianskienė teigė į nelaimės vietą atskubėjusi maždaug 20 minučių po įvykio. Gydytoja sakė bent 10-20 minučių mergaitę dariusi dirbtinį kvėpavimą ir širdies masażą.

Vaikų reanimatologė tvirtino, kad mergaitės vyzdžiai nebuvo visiškai išsiplėtę, širdis dar rodė gyvybės ženklus. „Vil-

tis reanimuoti visada yra, vyzdžiai dar nebuvo iki galo išsiplėtę, nors pagal sužalojimus buvo galima spręsti, kad smegenys pažeistos“, apie medikų belaukiančios sužeistosios būklę pasakojo Rudaminioje gyvenanti gydytoja.

Policijos pareigūnai reanimobilį mergaitę bandė iškviesti bendrosios pagalbos telefonu 112.

Atsiliepusi operatorė policijos pareigūnus sujungė su Vilniaus rajono centrine poliklinika, šiai pavaldžios ir Vilniaus rajono greitosios medicinos pagalbos brigados.

Vilniaus rajonas neturi nė vieno reanimobilio. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Vilniaus miesto greitosios medicinos pagalbos stoties reanimobiliai privalo aptarnauti visą Vilniaus regioną.

Bendrojo pagalbos centro

atstovė spaudai Palmira Vinkšnaitė negalėjo paaiškinti, kodėl policijos pareigūnai nebuvo sujungti su Vilniaus miesto greitosios pagalbos stotimi reanimobilii iškviesti.

Vilniaus rajono greitoji pagalba policijos pareigūnams paaiškino, kad šie reanimobilio iškviesti negali, nes Vilniaus miesto greitoji medicinos pagalba su jais nutraukė bendradarbiavimo sutartį.

Kad Vilniaus miesto greitosios medicinos pagalbos stotis atsisako padėti nelaimės ištiktiems rajono gyventojams, patvirtino ir Bendrosios pagalbos centro atstovai.

Pasak „Respublikos“, prieš nutraukdami sutartį dėl reanimacijos brigadų Vilniaus greitosios medicinos pagalbos stoties atstovai net neslėpė, kad į rajoną reanimobilius jiems siųsti per brangu ir neapsimoka.

Paulius Siliūnas, anksti rytą išėjęs į Baltijos pajūrį, džiaugiasi, kad randa bangų atneštų gintarėlių. Indrės Tijūnelienės nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDO PARAMA lituanistinėms mokykloms šiais metais sudaro net 67,000 dol. Švietimo tarybos duomenimis, šiuo metu JAV veikia 26 lietuviškos mokyklos, kuriose mokosi apie 1,700 moksleivių ir dirba beveik 300 mokytojų bei pagalbininkų. Moksleivių ratui plečiantis, kuriasi naujos mokyklos įvairiose JAV vietovėse. Suprasdamas lietuviško švietimo svarbą jaunosios kartos ugdymui, LF kasmet skiria paramą lituanistinėms mokykloms. Aukos LF prašome siųsti adresu: Lietuvių fondas, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

SEKMADIENI, RUGPJŪČIO 14 D., 12 v.p.p. kviečiame visus į nuotaikeingą ir įspūdingą Jūros šaulių vasaros pasilinksminimą Ateitininkų sąjūdyje, 12690 S. Archer, Lemont. Muzika, maistas ir gera nuotaika tikrai nenusivilsite – tą jums pažada gen. T. Daukanto jūros šaulių kuopa. Informacija telefonu 773-523-7205.

ŽIBUTĖ BRINKIENĖ ATVYKSTA iš California į Lietuvišką studiją savaitę Dainavoje, kur rugpjūčio 23 d., antradienį, savo paskaitoje nagrinės Lietuvių fronto bičiulių veiklos galimybes Lietuvoje.

RUGPJŪČIO 14 D., SEKMADIENI, 1 v.p.p. Beverly Shores lietuvių klubas ruošia savo tradicinę gegužinę. Kaip ir kiekvienais metais bus skaniai paruoštų patiekalų ir saldumynų. Galima bus ir atsigaivinti, laimė išbandyti ir linksmai pabendrauti. Gegužinė įvyks Beverly Shores, IN, Lituanicos parke prie ežero, kurio viduryje yra klubo iniciatyva ir pastangomis 1970 m. pastatyta šiluminė Juozo Bakio sukurta skulptūra Dariaus ir Girėno skrydžiui per Atlantą paminėti. Yra daug vietos pasistatyti automobiliams. Šiek tiek paėjus yra ir didysis Mičigano ežeras. Nuosirdžiai visus kviečiame.

„AFRIKOS SAFARIS“ – VIENOS savaitės stovykla, kuri vyks rugpjūčio 15-19 dienomis nuo 9 v.r. iki 12 v.p.p. Ji skirta vaikams nuo 3 metų iki 12 metų amžiaus. Tai susipažinimo su bi-

lija programa Ziono lietuvių liuteronų parapijoje Oak Lawn. Prašome skambinti kun. Valdui Aušrai dėl informacijos 708-422-1433.

ŠEŠTADIENINĖ ČIKAGOS lituanistinė mokykla reikalingi pradinių ir vyresniųjų klasių mokytojai. Skambinti mokyklos direktorei Jūratei Dovilenei tel. 630-832-6331, arba direktorės pavaduotojai Laimai Apavičiūnei, tel. 708-361-5545.

ARTĖJA GRAŽI VASAROS ŠVENTĖ Žolinė. Rugpjūčio 14 d., sekmadienį, palaimintojo Jurgio Matulio misijos bažnyčioje, Lemont, bus šventinami žolinai. O tuoj pat po 11 v.r. šv. Mišių Lemont apylinkės valdyba kviečia visus į kermošių-gegužinę. Be gardžių užkandžių ir gaivių gerimų, gegužinėje visatinė žolininkė patars kaip ir nuo kokių negalavimų vartoti įvairiausias žoleles. Bus užsiemimo ir vaikų čiams. Atvykite su visa šeima.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ institutas rengia tautinių šokių mokytojų kursus 2005 m. rugpjūčio 14-18 dienomis Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI. Kursų programoje kalbėsime apie ateinančią šokių šventę, instituto suvaziavimą ir dalinsimės žiniomis apie tautinius šokius. Daugiau informacijos suteiks Nijolė Pupienė, 7355 S. Whipple, Chicago, IL 60629, tel. 773-436-7343.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ BUS sekmadienį, rugsėjo 11 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos šventovėje, Putnam, Connecticut. Praves pranciškonas tėvas Petras Šarka, OFM. Dienos programa: 10 v.r. - registracija, klausomos išpažintys, 11 v.r. - šv. Mišios ir homilija. 12 v.p.p. - pietūs, 1:15 v.p.p. - konferencija, procesija su rožančiaus malda vienuolyno sodyje, šv. Sakramento adoracija ir palaiminimas. Pranešti iki rugsėjo 5 d. telefonu 860-928-7955. Visi kviečiami.

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Jūrų piratas siautėja pakrantėje

„Jūrų piratas siautėja pakrantėje“ – taip pavadintas Remigijaus Jurgailaio straipsnis, išspausdintas „Kauno dienoje“. Jame rašoma apie tai, kad gotikinėje Zapyškio bažnyčioje ir Pajūrio vienuolyne baigiamas filmuoti juosta apie germanų Robiną Hudą Klausą Štiorbekerį.

Rugpjūčio pradžioje baigėsi Lietuvoje kurtos epinės televizijos juostos „Štiorbekeris“ filmavimo darbai, tačiau liko smagus išpuošti. Straipsnio autorius pasakoja, kaip visa aktorijų, režisierių, prodiuserių ir jų padėjėjų komanda dirbo Pajūrio vienuolyne, tiksliau pasakius, vienuolyno darže. Mat vienas vienuolyno kiemų buvo paverstas daržu. Prieš filmavimą kieme buvo susodinti jau užaugę kopūstai, liepos, pastatytos baldų dėklės. „Šiomis dienomis tikrai įdomiai gyvename“ – šypsojosi vienuolyno vienuolė.

Pajūrio vienuolyne su vokiečių aktoriais filmavosi ir keilios lietuvių, daugelis jų dėvėjo vienuolių abitus, o įjungus filmavimo kameras, imdavo

kauptukus ir neva ravedavo daržą. „Su tokiais rūbais šiek tiek karštoka, tačiau galima kentėti. Be to, neblogai moka“, – šypsojosi abitu vilkėjęs vyras.

Ilgiau nei du mėnesius trukę filmavimo darbai prasidėjo Trakų salos pilyje ir jos priegose, o gegužės viduryje kūrėnė grupė persikėlė į pajūrį – filmuota Nidoje, Šventojoje, Klaipėdoje, Rusneje, o liepą – Kaune. Filmą kuria garsi Vokietijos kino kompanija „Bavaria Film“ kartu su „Baltijos filmų grupe“, Baltijos televizija ir kitais partneriais.

Filmą režisuoja portugalų kilmės vokiečių režisierius Miguelis Alexandras, sukūręs ne vieną nuotykių filmą ir pelnęs įvairių apdovanojimų. Beje, šio filmo, brandinto penkerius metus, sąmata – 7 milijonai eurų (apie 24 milijonus litų). TV žiūrovai filmą turėtų išvysti jau kitais metais. Pirmoji Baltijos šalyje ji parodys Baltijos televizija.

Pagal „Kauno dieną“ parengė Vitalija Sireikis

A. Žebriūnui – 75-eri

Jei manęs kas paklaustų, kokią vaikišką filmą labiausiai mėgau vaikystėje, nedvejodama atsakyčiau: „Seklio Kalio nuotykius“. Galėdavau žiūrėti tą kino juostą be galo... Pamenu buvau šešerių metų, kai televizijos ekranuose pasirodė Astrida Lindgren knygos „Kalio Blumkvisto nuotykių“ motyvais sukurtas filmas vaikams. Jame vaidino Lietuvos aktorių žvaigždės: Vaiva Mainelytė, Nijolė Oželytė, G. Girdvainis ir kiti. O dar toje kino juostoje galėjai matyti garsius dirigentus D. Katkų bei J. Aleksą, režisierių P. Gaidį. Įkopus į paauglystės metus, žiūrėdavau „Riešutų duoną“, „Turtuolių vargšą“ ir daug kitų, kuriuos siejo kažkas bendro – visų šių kino juostų scenarijaus autorius ir režisierius – Arūnas Žebriūnas.

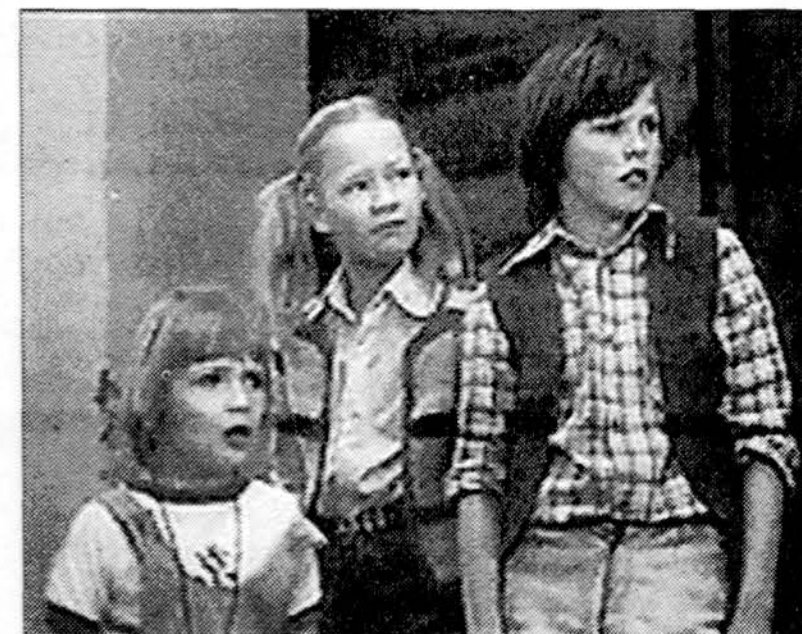
Arūnas Žebriūnas – vienas garsiausių lietuvių režisierių šiemet švenčia savo 75-erių metų jubiliejų. A. Žebriūnas gimė 1930 m. rugpjūčio 8 d. Kaune. 1955 m. baigė Dailės institutą. Kino režisūroje debiutavo novele „Paskutinis šūvis“ („Gyvieji didvyriai“, 1960 m.).

Arūnas Žebriūnas dėsto Muzikos akademijoje, domisi filosofija.

Lietuvoje netrukus vyks naujas projektas, pavadintas „Pagaminta Lietuvoje: 1956 – 1991 m.“, kuriame be kitų kino juostų bus pristatyti ir A. Žebriūno filmai: „Mažasis princas“, „Grazuolė“, „Velnio nuotaka“, „Seklio Kalio nuotykių“, „Riešutų duona“, „Klionė ir rojų“ bei „Turtuolių vargšas“. Taip pat projekte „Pagaminta

Akimirka iš filmo „Riešutų duona“ filmavimo aikštelės. Iš kairės: kino operatorius Algimantas Mockus ir režisierius Arūnas Žebriūnas.

„Seklijo Kalio nuotykių“ filmo scena.

Lietuvoje: 1956 – 1991 m.“ bus rodoma poetinė Žebriūno drama „Paskutinė atostogų diena“, apdovanota Kanų Kino festivalio didžiuoju prizų filmų

vaikams ir jaunimui kategorijoje bei „Sidabrinėmis burėmis“ festivalyje Lokarne, Šveicarijoje.

Parengė Vitalija Sireikis

„Draugo“ knygynėlyje

Juozo Miltinio repeticijos I knyga

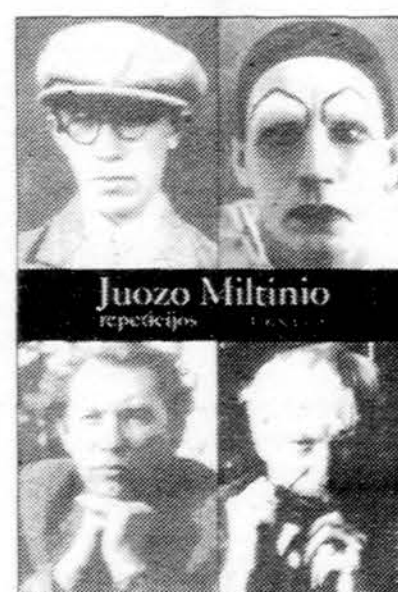
Šios knygos leidimą parėmė Lietuvos kultūros ministerija. Parengė Juozas Glinskis, redagavo Virginijus Gasiliūnas, apipavidalino Eugenijus Karpavičius. Rinko, maketavo bei išleido „Baltos lankos“.

Įžangos žodyje Juozas Glinskis rašo: „Miltinis repetuojantis – tai Miltinis mastantis balsu, Miltinis improvizuojantis, Miltinis ieškantis ir randantis...“

Juozo Miltinio (1907 – 1994) repeticijos – tai improvizacinis teatras teatre. Režisierius visais imanomis būdais – nagrinėdamas personažų santykius, gvildendamas meno prigimtį problemas, pasakodamas anekdotus – siekia vieno: pažadinti, atverti aktorių vaidmeniui.

Šios „Repeticijos“ – savotiška Juozo Miltinio teatro enciklopedija, kurioje galima rasti pastebėjimų bene visais esminiais naujo, originalaus teatro kūrimo klausimais.

Knygos kaina 5 dol., pridant 9 proc. užsisakantiems IL

valstijoje. Vienos knygos persiuntimo kaina – 5 dol. Už kiekvieną papildomą knygą – 1 dol. mokestis. „Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite „Draugo“ telefonu 773-585-9500.

Parengia V. S.

„DRAUGAS“ – vienintelis lietuviškas dienraštis už Lietuvos ribų. Vienintelis lietuviškas laikraštis, kuris kasdien pasiekia JAV lietuvių visuomenę.

„DRAUGAS“ spausdinamas Amerikoje jau 96-tus metus. Mūsų tėvai, seneliai ir proseneliai skaitė ir rėmė „Draugą“. Dienraštis tebėra svarbi visuomenės dalis, jungianti organizacijas, parapijas, mokyklas, istaigas ir pavienius asmenis.

„DRAUGAS“ yra tinkama dovana jaunavedžiams, studentams, giminėms, draugams ir pensininkams.

„DRAUGAS“ yra dovana, kuri kasdien džiugina ir informuoja jau beveik šimtmetį.

Prenumeruokime ir remkime „DRAUGĄ“.
Savo testamentuose įrašykite ir „DRAUGĄ“.

„DRAUGO“ prenumerata pusei metų – 65 dol.
4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

„Draugo“ administracija ir redakcinis kolektyvas nuosirdžiai dėkoja už gegužinės loterijos paaugutus laimikius. Laimikius aukoję:

Genė Romaškevičienė
Aldona ir Vitalis Lekeckas
Albina Baublienė
A. ir V. Laniauskai
Adele ir Petras Vizgirdai
Dana Frizilienė
Grazina Bičiūnaitė
Sesėles Kazimierietės
Vytautas Juškevičius
Bronius Juodelis
Julija Smilgienė
Ona Šmitienė
Elena Wasilewski
Elena Olšauskienė
Ona Gradinskienė
Iš Paulinos Vaitaitienės a.a. palikimo
Enata Skrupskelis
Ofelija Barškėtis
Onutė Sebastijonas
Teresė Kybartas

ALTV NAUJIENA!!!

Nuo 2005 m. rugpjūčio mėn.
Amerikos Lietuvių Televizijos
laidas galite matyti:

antradieniais, ketvirtadieniais, sekmadieniais
7 - 8 val. vakaro
antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais
1:30 - 2:30 val. dienos
per Čikagos 48 kanalą,

o nuo 2005 m. rugsėjo mėnesio ir
per **Comcast Cable 248** kanalą (digital)
Čikagoje ir VISUOSE priemiesčiuose.

ALTV laidas gali matyti Rockfordo miesto (Illinois) lietuviai per 33 televizijos kanalą, o nuo rugsėjo 1 d. ir per Comcast Cable.

Informaciją teikiame:
ALTV telefonu 708-839-9022
altv@comcast.net

14911 127th Street, Lemont, IL 60439

Arteja „Draugo“ vasaros gegužinė, kuri įvyks rugpjūčio 21 d., sekmadienį, tėvų marijonų sodelyje. Tai kasmetinė tradicinė „Draugo“ organizuojama gegužinė į kurią susirenka daugybė žmonių pasilinksinti. Gegužinėje šokiams gros Algimantas Barniškis. Bus prekybininkų, kurie gegužinės lankytojams siūlys savo paveikslus, lietuviškas kompaktines plokšteles, medų ir kt. Bus loterija, kuriai laimikius gausiai auksa nuolatiniai ir ištikimieji „Draugo“ skaitytojai. Lauksime visų atvykstant! Nuotraukų kairėje 2004 metų „Draugo“ gegužinės dalyviai – Meno mokyklėlės vaikai, dešinėje – gegužinės dalyviai.

Jono Kuprio nuotr.